



The mCham

ADVANTAGE

THE OFFICIAL MAGAZINE OF THE AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA

ISSUE 93 / OCTOBER 2018

www.amcham.com.al

AMCHAM PROPOSALS ON THE 2019 FISCAL PACKAGE

CHIEF INSPECTOR MR. HAJDARI PROVIDES
AMCHAM MEMBERS WITH INFORMATION ON
NEW REGULATIONS

WHAT BUSINESSES SHOULD KNOW ABOUT
LOXAL TAXES



CONTENTS / PËRMBAJTJA

AmCham News/Lajme

2019 Fiscal Package What AmCham Members Seek
Paketa Fiskale 2019 Çfarë Kërkojnë Anëtarët e Dhomës Amerikane 06-09
 Working Breakfast with the Honorable Guest, Charge D’Affaires of the U.S. Embassy, Leyla Moses-One
Mëngjes Pune me të Ngarkuarën me Punë në Ambasadën Amerikane, znj. Leyla Moses-Ones..... 10-13
 Chief Inspector Shkelqim Hajdari Provides Amcham Members with Information on New Regulations
Kryeinspektori z. Shkëlqim Hajdari Shpjegon Rregulloren e Re të Inspektimeve tek Anëtarët e Amcham..... 14-17
 Local Taxes: What Businesses Should Know About Tax Rates and Their Enforcement
Taksat Lokale: Çfarë Duhet të Dijë Biznesi Për Nivelin e Taksave dhe Zbatimin e Tyre 18-21
 AmCham Talks to Deputy Chief Registrar About Business Immovable Property Registration Issues
AmCham Flet me Zëvendëskryerregjistruesin për Çështjet e Biznesit në Hipoteka 22-25
 AmCham and Sotmëria Organize a Training on “How to Successfully Charge Higher Prices in Your Sales”
Dhoma Amerikane dhe Sotmëria Sjellin Trajnimin “Si të shesësh me çmim të lartë” 26-27
 “The Brave”, an American Production of an Albanian Story
“The Brave”, Një Prodhim Amerikan i Një Historie Shqiptare..... 28-29
 Food Bank Albania - AmCham
Food Bank Albania - AmCham 30-33

Member News/Lajme anëtarësh.....34-35

Economy/Ekonomi

Albanian Legal and Regulatory Framework Opportunities to Albanian Organizations
Kuadri Ligjor dhe Rregullator Shqiptar Sfida dhe Perspektiva për Zhvillimin e Energjisë së Rinovueshme..... 36-39
 Novelties of the New Law on Accounting
Risitë e Ligjit të Ri për Kontabilitetin 40-43

AMCHAM BOARD



President

Mark C. CRAWFORD
*Aksioner International
 Securities Brokerage*



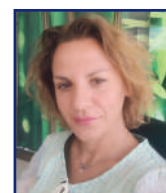
Vice-President

Radmilo VLACIC
Philip Morris Albania



Secretary

Michael WALKER
Hilton Garden Inn Tirana



Treasurer

Juela ISAJ
DDB Albania

Board Members



Dael DERVISHI
Optima Legal&Financial



Enio JAÇO
CBS Creative Business Solutions



Brandt W. HOFFMAN
G&H Partners



Enida BEZHANI
AmCham Albania



21ST
NOVEMBER
2018

**THE AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE WISHES
THE AMERICAN COMMUNITY AND ALL ITS MEMBERS**

• **HAPPY** •
THANKSGIVING
Day

**AMCHAM IN ALBANIA HAS THE GREAT PLEASURE TO CELEBRATE TOGETHER WITH
THE U.S. COMMUNITY, THE THANKSGIVING DAY
ON NOVEMBER 21, 2018, AT 18.30, AT THE HILTON GARDEN INN HOTEL.
AMCHAM ALBANIA IS COMMITTED TO PROMOTE NOT ONLY ECONOMIC EXCHANGES
BETWEEN U.S. AND ALBANIA, BUT ALSO TO EDUCATE OUR MEMBERS ON AMERICAN
CULTURE, TRADITIONS AND VALUES.**



SUSTAINING MEMBERS

ANËTARË PRESIDENCIALË

<p>KALO ASSOCIATES ATTORNEYS AT LAW</p>	<p>TIRANA BANK</p>	<p>ALBANIAN-AMERICAN ENTERPRISE FUND</p>	<p>KORÇA BEER</p>	<p>BOGA & ASSOCIATES LEGAL - TAX - ACCOUNTING</p>
<p>vodafone</p>	<p>SIGAL UNIQA UNIQA GROUP AUSTRIA</p>	<p>MAKALBANIA</p>	<p>MIELL TIRANA</p>	<p>JD JORDIL</p>
<p>HOTEL COLOSSEO SHKODËR</p>	<p>A GROUP OF COMPANIES</p>	<p>pwc</p>	<p>PHILIP MORRIS ALBANIA SH.P.K.</p>	<p>Alumil Building excellence every day</p>
<p>Bankers PETROLIUM ALBANIA LTD 洲际油气 A Geo-Jade Company</p>	<p>TIREX EXPLORATIONS SHPK</p>	<p>InfoSoft Systems ...better together...</p>	<p>INTERSIG VIENNA INSURANCE GROUP</p>	<p>Devi 20 - Grup</p>
<p>BALFIN BALKAN FINANCE INVESTMENT GROUP</p>	<p>EY Building a better working world</p>	<p>eida</p>	<p>JTI Japan Tobacco International</p>	<p>ProCredit Bank Albania</p>
<p>TITAN ANTEA CEMENT SH. A.</p>	<p>BOZO ASSOCIATES attorney at law</p>	<p>ALPHA BANK</p>	<p>dimapak make it easy</p>	<p>EHW</p>
<p>RENOVA PUTZ</p>	<p>Bereqet CATERING</p>	<p>TURGUT ÖZAL EDUCATION COMPANY Tirana</p>	<p>Tendence 3A</p>	<p>Roche</p>
<p>generE</p>	<p>Mylan</p>	<p>ALUFLOR CONSTRUCTION GROUP</p>	<p>amg food</p>	<p>CBS CREATIVE BUSINESS SOLUTIONS</p>
<p>gjirafa.com kërkto në gjuhën tënde</p>	<p>DELJA GROUP CONSTRUCTION</p>	<p>Hilton</p>	<p>LPA Legal Services Tirana - Prishtinë - Ljubljana - Shkëqer - Podgorica</p>	<p>ELITE MEDIA 360</p>
<p>SALILLARI L.t.d</p>	<p>Holly & Endi Auditing</p>			

FISCAL PACKAGE 2019

WHAT AMCHAM MEMBERS SEEK

The AmCham Tax and Legal Committee reviewed the 2019 Fiscal Package, engaging AmCham members in a thorough discussion in order to provide timely feedback to the Finance and Economy Ministry.



As a process that kicked off in June 2018 with the drafting of the initial amendments to the Fiscal Package, the AmCham Tax and Legal Committee, chaired by Ms. Alketa Uruçi, continued lobbying for its proposals on changes that would lower the tax burden and introduce clearer procedures. Involving AmCham members in the discussion process is also an important aspect of the lobbying process. It encourages members to provide feedback and introduce proposals that reflect expectations for a Fiscal Package that serves their business operations.

AmCham members initially discussed the proposals on the 2019 Fiscal Package with Mr. Niko Lera, the Economic Policy Director at the Ministry of Finance and Economy, in a meeting that paved the way for the committee's discussions on the 2019 Fiscal Package. The meeting also shaped the first proposals on the Fiscal Package's main proposed amendments, including the the law on tax procedures, the law on personal income tax, the VAT law, etc. As part of its proposals to ease the tax burden, AmCham reiterated its request for a lower dividend tax and lower personal income tax. In the meeting with the Permanent Group of the Tax and Legal Committee, Mr. Lera raised the issue of reforming the tax system on employees and businesses registered as sole entrepreneurs.

According to AmCham members, amendments raising the annual turnover threshold for businesses included in the simplified profit tax or corporate income tax place employers at an unequal position and that's why a solution should be found to bridge that gap. The meeting also focused on tax deductible expenses on households, the prolongation of loss carryforward and delays in VAT refunds.

Issues facing AmCham members during the enforcement of tax laws and their experience in dealing with them were another important focus of discussion for the Committee's experts.

As has occurred in previous years, the AmCham and its experts expressed a willingness to lobby for those proposal and testify as requested in the Parilamentary Commission of Economy, where the Fiscal Package is expected to be submitted and approved.

Some of the AmCham proposals on the 2019 Fiscal Package

REDUCING THE DIVIDEND TAX AND THE PERSONAL INCOME TAX

Despite a promise, the government has not yet proposed a cut in the dividend tax and the personal income tax. Everybody now agrees that lowering those two taxes would provide a positive effect on increasing investment and offering more favorable treatment for employees.

(\$127,500) for businesses paying a simplified profit tax or corporate income tax starting January 1, 2019 is deepening the discrimination among employees. In this context, it is necessary to re-categorize progressive taxation rates on salary income and raise the monthly income threshold on which high-rate personal income tax is applied.

REFORMING THE TAX SYSTEM FOR EMPLOYEES AND SMALL BUSINESSES

The initiative to increase the annual turnover threshold to 14 million lek

Our suggestion is that the government/ the Ministry of Finance and Economy should start as soon as possible drafting procedures for approval on a new personal income tax law to establish a fair, non-discriminatory tax system that is based on contractual freedom and is easy to apply in practice.

THE RECOGNITION OF TAX DEDUCTIBLE EXPENSES FOR HOUSEHOLDS

There should be a broader inclusion in the tax deductible expenses, mainly expenditure whose income is in general not declared by the providers of these services (such as dental and health services, vehicle repair, private training courses, home rents etc.

Tax refunds on this kind of expenditure would be replaced in the budget by taxing the service suppliers.

**PAKETA
FISKALE
2019**

ÇFARË KËRKOJNË ANËTARËT E DHOMËS AMERIKANE

Paketa Fiskale ka patur gjithë vëmendjen e Komitetit të Taksave dhe Ligjeve (KTL) i cili është përfshirë në një proces të gjerë diskutimi me anëtarët e Dhomës për të përcjellë në kohë të gjitha kërkesat dhe sugjerimet e tyre tek Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Si një proces që ka filluar në qershor 2018 me draftimin e ndryshimeve të para mbi Paketën Fiskale, Komiteti i Taksave dhe i Ligjeve i drejtuar nga znj. Alketa Uruçi, ka vazhduar të llojë propozimet për ndryshime që sjellin më shumë ulje të barrës tatimore dhe procedura të qarta. Një aspekt i rëndësishëm i këtij lobimi është përfshirja e anëtarëve në proces duke i inkurajuar të sjellin komentet dhe kërkesat e tyre që reflektojnë dhe pritshmëritë për një Paketë Fiskale që i shërben aktivitetit të tyre të biznesit.

Dhoma Amerikane ka diskutuar fillimisht mbi propozimet për Paketën Fiskale 2019 me Drejtorin e Politikave Ekonomike në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, z. Niko Lera në një takim që hapi dhe siparin e punës së këtij Komiteti për Paketën Fiskale 2019. Nga ky takim u konfiguruan edhe kërkesat e para për Paketën të cilat konsistojnë në ligjet themelore të paketës, si ligji “Per Procedurat Tatimore”, ligji “Per tatimin mbi të ardhurat”, ligji “Për TVSH” etj.

Edhe njëherë Dhoma Amerikane në kërkesat e saj për lehtësimin e barrës fiskale, kërkoi ulje të masës së dividendit dhe të tatimit mbi të ardhurat. Reformimi i sistemit tatimor për punëmarrësit dhe personat fizikë tregtare, ka qenë një çështje e ngritur nga z. Lera me anëtarët e Grupit Permanent të KTL-së. Sipas ekspertëve tane, iniciativa për rritjen e kufirit për subjektet e tatimit të thjeshtuar mbi fitimin apo tatimit mbi fitimin, vendos në një poziti të pabarabartë punëmarrësit. Është e nevojshme që të gjendet një zgjidhje që balancon këtë hendek. Takimi ka prekur edhe temën e shpenzimeve të zbritshme për individët, zgjatjen e periudhës së mbartjes për humbjet tatimore si dhe vonesat në rimbursimin e TVSH-së.

Ndërkohë, eksperiencat e anëtarëve të Dhomës dhe çështjet që ata hasin gjatë zbatimit të ligjeve tatimore, përbëjnë një tjetër fokus të rëndësishëm të diskutimit të ekspertëve brenda këtij Komiteti. Drafti Final i Paketës Fiskale i shpërndarë nga Ministria e Financave ka përbërë një pikë kulmore të procesit lobues duke mbledhur të gjitha kërkesat, komentet dhe opinionet që anëtarët e Dhomës kishin në mënyrë konkrete mbi Paketën e propozuar. Këto kërkesa u permbledhën në një dokument final dhe iu derguan Këshillit Tatimor. AmCham nëpërmjet ekspertëve të saj është e përgatitur të llojë për këto kërkesa edhe në Komisionin e Ekonomisë ku Paketa Fiskale pritet të kalojë së shpejtë.

Disa nga propozimet e Dhomës Amerikane për Paketën Fiskale 2019

ULJA E TATIMIT MBI DIVIDENTIN DHE TATIMIT MBI TË ARDHURAT PERSONALE

Pavarësisht premtimit të qeverisë, deri më tani qeveria nuk ka propozuar ende uljen e tatimit mbi dividendin si dhe uljen e tatimit mbi të ardhurat personale. Është tashmë e pranuar nga të gjithë se ulja e këtyre dy normave do të jepte një efekt pozitiv në rritjen e investimeve dhe trajtim më të favorshëm të punëmarrësve.

REFORMIMI I SISTEMIT TATIMOR PËR PUNËMARRËSIT DHE PERSONAT FIZIKË TREGTARE

Iniciativa për rritjen e kufirit (xhiros

vjetore) për subjektet e tatimit të thjeshtuar mbi fitimin apo tatimit mbi fitimin (duke filluar nga 1 janari 2019) në shumën 14 milionë Lek po thellon dhe diskriminon gjithmonë e më shumë punëmarrësit. Në këtë kuadër, është nevojë e domosdoshme rikategorizimi i tarifave progresive të tatimit mbi pagën dhe rritja e kufirit të të ardhurave mujore mbi të cilat aplikohet norma e lartë e tatimit.

Sugjerimi ynë është që qeveria/ Ministria e Financave dhe Ekonomisë të fillojë sa më shpejt procedurat për miratimin e ligjit të ri për tatimin mbi të ardhurat (i përgatitur nga kjo Ministri) për vendosjen e një sistemi tatimor të drejtë, jodiskriminues, që bazohet në lirinë kontraktore dhe që është i lehtë për t'u zbatuar në praktikë.

NJOHJA E SHPENZIMEVE TË ZBRITSHME PËR INDIVIDËT

Duhet të ketë një përfshirje në shpenzime të zbritshme për qëllime të të ardhurave personale (vjetore) të më shumë shpenzimeve, përgjithësisht ato lloj shpenzimesh për të cilat të ardhurat zakonisht nuk deklarohen nga ofruesit e këtyre shërbimeve (psh. shërbimet dentare dhe shëndetësore, riparimet e automjeteve, kurset trajnuese ose kurset jashtëshkollore, qiraja e shtëpive, etj).

Rimbursimi i tatimit për këto lloj shpenzimesh do të zëvendësohej në buxhet nga tatimi që do t'u merrej furnizuesve.

PROLONGATION OF LOSS CARRYFORWARD

Attracting greenfield foreign direct investment is one of the main goals of the Albanian government. Considering the nature and size of such investments, in general three to five years are needed before these businesses start generating a profit. In some cases, this period can be longer because of market conditions. Under such circumstances, the companies collect and carry forward losses to be taken into account for future profits. The Albanian legislation envisages that tax losses can be carried forward and be taken into account for a period of up to three years.

This provision does not serve the establishment of an attractive environment for greenfield investment. On the contrary, regional countries such as Greece, Bulgaria, Serbia and Turkey offer companies a minimum period of five years to make use of their tax losses.

DELAYS IN VAT REFUNDS

In order to avoid the accumulation of unpaid VAT refunds by the tax administration, we suggest the following:

- **To clearly define by law that in case of tax credit, either for VAT or any other tax, although not having received the refund approval yet, that the tax credit can be used to compensate other tax obligations. That could partly compensate for the negative effect from the current delays in the approval of VAT refunds.**
- **Allow compensation for customs obligations (customs tariffs, VAT or other national taxes paid at customs offices);**
- **Interest rate on late VAT refunds should be automatically calculated from the e-tax system.**

BAD DEBT RECOGNITION

Changing article 81 of the VAT law on the recognition of bad debt.

Bad debt is related to the inability to collect it in time at the respective amount as issued by the VAT receipt. Currently, most businesses face problems with their financial reports, exactly because they cannot collect debts.

There are two important elements related to the recognition of bad debt and they are related to the final decision on the recognition of a debtor's obligations under a final court decision and the enforcement of all execution procedures. Both those elements should be clearly expressed by law.

The current provision requiring for debt to be "announced as not collectable by the judicial bodies" leaves much room for interpretation. A VAT instruction envisages that "in order for debt to be recognized as bad debt, it must be proved that the product/service provider has undertaken all legal or judicial procedures to collect the debt before debt is finally announced as not collectable (bad debt) due to the taxable person having gone bankrupt." The first fact that makes this provision not applicable is the unfavorable experience with the bankruptcy procedures. Out of hundreds of applications to open bankruptcy procedures, only few have been successfully concluded. And that has happened only in those cases when it was the debtor itself who initiated the procedure and agreed on its conclusion.

The request for the follow-up and the conclusion of the bankruptcy procedure becomes impossible in case of household service providers (because the receipts have a low value and are much bigger in numbers).

THE OBLIGATION TO PLACE A BANK GUARANTEE ON THE AMOUNT OF DEBT BEFORE THE CUSTOMS APPEAL

Article 282/2 of the Customs Code requires that for appeal purposes, "the person filing a complaint must pay the total amount of import or export obligations, under the definitions of this provision and provide a guarantee to the General Customs Directorate on the amount of sanctions applied on the violation that triggered the conflict." Otherwise, the appeal is not examined either by the General Customs Directorate or the court.

The legal request for the payment of debt (either partially or fully) as a condition for the court examination has been considered as non-constitutional by the Constitutional Court (decision No. 16/2008). According to this court, "The Constitutional Court argues

that the prepayment of fines, as a precondition to file a lawsuit with a court, is an excess burden that is not dictated by the need of the efficiency of administrative sanctions, such as that of collection of fines."

As a result, being such, the sanction of the prepayment of fines, as a precondition for meeting the right to address court to oppose this administrative sanction, constitutes intolerable intervention in the constitutional right for a due process, envisaged by article 42 of the Constitution."

Placing a bank guarantee for the payment of fines is equal to paying the fine as long as funds remain blocked at the bank account and cannot be used for commercial operations. On the other hand, it is time for a unification of the appeals process with that envisaged by the tax procedures law, by canceling the application to guarantee the payment of fines before initiating the administrative appeal.

THE ESTABLISHMENT OF AN INDEPENDENT APPEALS DIRECTORATE FOR COMPLAINTS IN THE CUSTOMS SECTOR

Under the current Customs Code, the General Director of Customs is the body where an appeal against an administrative act that levies customs obligations and/or fines is filed.

Practically, the complaint is examined by the legal department of the General Customs Directorate. From our members' experience, such an appeals structure has not been effective. Decisions are practically made by the same departments that examined and issued the administrative act that was appealed.

Similarly to the tax appeals structure, we would suggest the establishment of a Customs Appeals Directorate at the General Customs Directorate with an appeals director who can be appointed by the finance minister in order to guarantee as much independence as possible from the customs administration.

One alternative is that the examination of administrative appeals for the customs sector is made even by the tax appeals directorate/commission at the Ministry of Finance and Economy.

ZGJATJA E PERIUHËS SË MBARTJES PËR HUMBJET TATIMORE

Një nga synimet kryesore të qeverisë shqiptare është të tërheqë investimet e huaja direkte për të kryer investime greenfield. Duke pasur parasysh natyrën dhe përmasën e këtyre investimeve, zakonisht nevojiten 3-5 vjet përpara se këto investime të fillojnë të nxjerrin fitime. Në disa raste, për shkak të kushteve të tregut, kjo periudhë mund të jetë edhe më e gjatë. Në rrethana të tilla, këto shoqëri mbledhin humbjet të cilat duhet të shfrytëzohen ndaj fitimeve në të ardhmen. Legjislacioni shqiptar parashikon që humbjet tatimore mund të barten dhe shfrytëzohen për një periudhë jo më shumë se 3 vjet. Kjo dispozitë nuk i shërben qëllimit të krijimit të një ambienti tërheqës për investimet greenfield. Përkundrazi, vendet fqinje si Greqia, Bullgaria, Serbia, Turqia u japin shoqërive një periudhë minimale prej 5 vjetësh për të shfrytëzuar humbjet tatimore.

VONESAT NË RIMBURSIMIN E TVSH-SË

Për të shmangur shtimin e shumave të TVSH-së të parimbursuara nga administrata tatimore, sugjerojmë si më poshtë:

- të përcaktohet shprehimisht në ligj që në rast të kredive tatimore, qoftë për TVSH-në apo tjetër tatim, pavarësisht se mund të jenë të pakontrolluara (të pamiratuara ende për rimbursim), të mund të përdoren për të kompensuar detyrime të tjera tatimore. Kjo gjë do të ulë pjesërisht efektin nga vonesat aktuale në kontrollin dhe rimbursimin e TVSH-së;
- të lejohet kompensimi me detyrime doganore (tarifë doganore, TVSH apo taksa kombëtare të pagueshme në doganë);
- interesi për rimbursim me vonesë të TVSH-së të përlogaritet automatikisht nga sistemi e-tax.

NJOHJA E BORXHIT TË KEQ

Në ligjin e TVSH-së të ndryshohet neni 81 për njohjen e borxhit të keq. Kuptimi i borxhit të keq lidhet me pamundësinë e mbledhjes së tij në kohë dhe në shumën përkatëse, sipas faturës së lëshuar me TVSH. Aktualisht,

shumica e bizneseve kanë probleme në pasqyrat e tyre financiare, pikërisht sepse e kanë të pamundur mbledhjen e borxheve.

Dy janë elementët që janë të rëndësishëm në njohjen e një Borxhi të Keq dhe ato lidhen me vendimin e formës së prerë, pra njohjen e detyrimit të debitorit me një vendim gjykate të formës së prerë dhe ndjekjen e të gjitha procedurave të ekzekutimit. Të dy këto elementë duhet të shprehen qartë në ligj.

Parashikimi aktual, i cili kërkon që borxhi i keq duhet të “shpallet si i pambledhshëm nga organet gjyqësore” lë vend për interpretim. Sipas Udhëzimit për TVSH-në, “për njohjen e një borxhi si borxh të keq duhet të vërtetohet që furnizuesi i mallit/ shërbimit ka ndërmarrë të gjitha procedurat ligjore ose gjyqësore për të mbledhur borxhin dhe pas kësaj ai është shpallur përfundimisht i pambledhshëm (borxhi i keq), për arsye se personi i tatuashëm blerës ka falimentuar”. Fakti i parë që e bën të paaplikueshëm këtë parashikim është eksperiencia se sa e sukseshme është procedura e falimentimit. Mund të themi se nga qindra kërkesa për hapjen e procedurave të falimentimit, vetëm pak raste mund të jenë përmbyllur me sukses. Dhe kjo ka ndodhur vetëm në ato raste kur debitori vetë e ka hapur këtë procedurë dhe po vetë debitori ka qenë i bindur për përfundimin e saj.

Kërkesa për ndjekjen dhe finalizimin e procedurës së falimentimit bëhet e pamundur në rastet e kompanive që ofrojnë shërbime kundrejt individëve dhe familjarëve (pasi faturat kanë vlerë më të ulët dhe janë të shumta në numër).

DETYRIMI PËR TË VENDOSUR GARANCI BANKARE PËR SHUMËN E GJOBËS PËRPARA APELIMIT NË DOGANË

Neni 282/2 i Kodit Doganor kërkon që për efekt apelimi, “ankimuesi duhet të paguajë shumën e përgjithshme të detyrimeve të importit ose eksportit, sipas përkufizimeve të këtij titulli, si dhe të garantojë për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave shumën e sanksioneve të aplikuara për shkeljen, objekt konflikti”. Në rast të kundërt, ankimi nuk shqyrtohet jo vetëm nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, por edhe më tej nga gjykata.

Kërkesa ligjore për pagesën e gjobës (qoftë pjesërisht qoftë tërësisht) si kusht për shqyrtimin gjyqësor është konsideruar jo-kushtetuese nga

Gjykata Kushtetuese (vendimi nr. 16/2008). Sipas kësaj gjykate, “Gjykata Kushtetuese vlerëson, se parapagimi i gjobës, si parakusht për të ngritur padi në gjykatë, është një barrë e tepruar që nuk diktohet nga nevoja e efektivitetit të masave administrative, siç është ajo e vjeljes së gjobave. Për pasojë, duke qenë e tillë, masa e parapagimit të gjobës, si parakusht për realizimin e të drejtës për t’iu drejtuar gjykatës për kundërshtimin e kësaj mase administrative, përbën një ndërhyrje të palejueshme në të drejtën kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, të parashikuar në nenin 42 të Kushtetutës”.

Vendosja e nje garancie bankare për pagesën e gjobës barazohet me pagimin e gjobës sa kohë që fondet mbeten të bllokuara në llogarinë bankare dhe nuk mund të përdoren për aktivitet ekonomik. Nga ana tjetër, është vendi për të bërë një unifikim të procesit të apelimit me atë të parashikuar nga ligji për procedurat tatimore, duke shfuqizuar kërkesën për garantimin e shumës së gjobës përpara nisjes së apelimit administrativ.

KRIJIMI I NJË DREJTORIE APELIMI TË PAVARUR PËR ANKIMET NË FUSHËN DOGANORE

Aktualisht, sipas Kodit Doganor, organi përpara të cilit paraqitet ankimi kundër një akti administrativ që vendos detyrime doganore dhe/ ose gjoba është Drejtoria e Përgjithshme e Doganave.

Praktikisht, ankimi shqyrtohet nga Drejtoria Juridike pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave. Nga eksperiencat e anëtarëve tanë, rezulton se një strukturë e tillë apelimi nuk rezulton efektive. Vendimet merren praktikisht nga të njëjtat drejtori që kanë shqyrtuar dhe nxjerrë edhe aktin administrativ objekt ankimi.

Në analogji edhe me strukturën e apelimit tatimor, do të sugjerohet krijimin e një Drejtorie Apeli Doganor pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, me një drejtor apelimi i cili mund të emërohet nga ministri i Financave me qëllim mundësimin e një pavarësie sa më të madhe nga administrata doganore.

Një alternativë është që shqyrtimet e ankimeve administrative në fushën doganore, të bëhen edhe nga drejtoria/ komisioni i apelimit tatimor pranë Ministrisë së Financës dhe Ekonomisë.

WORKING BREAKFAST WITH THE HONORABLE GUEST, CHARGE D’AFFAIRES OF THE U.S. EMBASSY, LEYLA MOSES-ONE

ECONOMIC DEVELOPMENT AND JUSTICE REFORM WILL STRENGTHEN THE COOPERATION

The CEO Forum of the American Chamber of Commerce (AmCham) held today a working breakfast with Ms. Leyla Moses-Ones, Charge d’ Affaires at the U.S. Embassy in Tirana. The meeting aimed at strengthening the cooperation between AmCham membership and the U.S. Embassy towards consolidating the economic and trade cooperation with the United States and strengthening the rule of law as a key condition to improving the business climate and boosting foreign investments.

‘We are here today, together with the Embassy, to share ideas on how to move the organization forward and strengthen our cooperation. AmCham CEO Forum has representatives from all industries in its midst and is the strongest voice in the American Chamber’, said during the meeting, Ms. Enida Bezhani, the Executive Director of AmCham, while the President, Mr. Mark Crawford, stressed that ‘these forms of cooperation with the Embassy serve to strengthen the relationship. Clearly each of us has his own objectives; the Embassy is focused on the justice reform and the security, while AmCham is focused on fiscal policies and taxes. However, at the end of the day together we work to influence the development of the country’.

Speaking to the members of the CEO Forum, Mrs. Moses-Ones thanked them for the warm welcome and shared with them the objectives that the U.S. Embassy has for the next three years.



‘OUR FOCUS IS DIRECTED ON THREE IMPORTANT ISSUES FOR THE COMING YEARS: THE JUSTICE REFORM, THE FIGHT AGAINST CORRUPTION, SECURITY AND ECONOMIC DEVELOPMENT,’ SAID MS. MOSES-ONES IN HER SPEECH.

Speaking in detail on how the Embassy applies policies, she explained that the justice reform will have a direct impact on businesses, as it is a domino effect. Problematic contracts or business conflicts that are brought to court will stand more chances of a fair trial. The business climate is expected to be impacted positively by the developments in the justice system and following in politics and governance.

FORUMI I CEO-VE, MËNGJES PUNE ME TË NGARKUARËN ME PUNË NË AMBASADËN AMERIKANE, ZNJ. LEYLA MOSES-ONES

ZHVILLIMET EKONOMIKE DHE REFORMA NË DREJTËSI FORCOJNË BASHKËPUNIMIN



Forumi i CEO-ve në Dhomën Amerikane të Tregtisë ka patur një Mëngjes Pune me znj. Leyla Moses-Ones, e Ngarkuara me Punë në Ambasadën Amerikane në Tiranë. Takimi ka patur në fokus zhvillimin e network-ut mes Dhomës Amerikane dhe Ambasadës Amerikane, për të fuqizuar marrëdhëniet e bashkëpunimit ekonomik dhe tregtar me Amerikën dhe për të forcuar shtetin ligjor, si

kusht themelor për forcimin e klimës së biznesit dhe rritjen e investimeve të huaja.

“Jemi bashkë me Ambasadën për të shkëmbyer ide se si ta çojmë përpara Dhomën Amerikane dhe të forcojmë bashkëpunimin. Forumi i CEO-ve ka përfaqësues të të gjitha industrive dhe është zëri më i fortë në Dhomën Amerikane”, - u shpreh gjatë takimit

znj. Enida Bezhani, Drejtore Ekzekutive e Dhomës Amerikane të Tregtisë, ndërkohë që Presidenti i AmCham-it z. Mark Kroford theksoi faktin se “këto forma të bashkëpunimit me Ambasadën na shërbejnë që të forcojmë këtë marrëdhënie. Sigurisht që gjithësecili nga ne ka objektivat e veta, Ambasada është e fokusuar në reformën juridike dhe sigurinë ndërsa ne tek politikën fiskale dhe taksat, por në fund ne bëhemi së bashku për të sjellë ndikimin tonë në zhvillimin e vendit”.

Duke folur me anëtarët e Forumit të CEO-ve, znj. Leyla Moses-Ones ka falenderuar për pritjen e ngrohtë dhe ka bërë një prezantim të objektivave që Ambasada ka gjatë tre viteve në vazhdim.

“NE KEMI VENDOSUR FOKUSIN NË TRE TEMA KRYESORE GJATË VITEVE NË VAZHDIM DHE QË KANË TË BËJNË ME REFORMËN NË DREJTËSI DHE LUFTËN KUNDËR KORRUPSIONIT, GARANTIMIN E SIGURISË DHE ZHVILLIMIN EKONOMIK” – U SHPREH ZNJ. MOSES-ONES GJATË FJALËS SË SAJ.

Duke folur më në detaje mbi mënyrën se si Ambasada zbaton politika që orientohen nga Uashingtoni, znj. Moses-Ones shpjegoi se reforma në drejtësi do të ketë një efekt të drejtpërdrejtë edhe mbi biznesin, pasi efekti i saj është domino. Kontratat e zgjidhura apo konfliktet në biznes që i drejtohen gjykatës do të kenë më shumë shanse për një gjykim të drejtë. Klima e biznesit pritet të ketë një impakt pozitiv si pasojë e zhvillimeve në sistemin e drejtësisë dhe më pas edhe në politikë dhe qeverisje. Siguria është



But when it comes to the economic development, the Embassy and the AmCham have much in common in their work. Economic development is based on reliable economic policies, which are feasible, when agreed upon prior with the businesses.

Many representatives of the CEO Forum emphasized this the importance of AmCham and the CEO Forum continuing to keep an open dialogue with the government, especially when it comes to tax and fiscal policies that directly affect the business.

THROUGH THE COMMENTS OF THE AMCHAM REPRESENTATIVES MRS. MOSES- ONES, WAS INTRODUCED TO THE WORK DONE BY AMCHAM OVER THE YEARS TO IMPROVE THE BUSINESS CLIMATE THROUGH DIALOGUE WITH THE GOVERNMENT AND OTHER FORMS OF LOBBYING THAT ARE USED TO BRING ABOUT CONCRETE DEVELOPMENTS IN DRAFTING LAWS AND THEIR IMPLEMENTATION.

Different sectors of the economy face different challenges, and, while tourism is a priority in the government's strategic plans, there seems to be a lot of room for improvement.

There is a lot of interest in trade relations with the United States, and, over the years, the American Chamber of Commerce in Albania has worked hard to remove the use of reference prices for products imported from the United States and Canada. In comments at the meeting, business representatives who have trade ties to the United States also sought more efforts to remove double taxation as well as the establishment by AmCham of a database of importers of U.S. products in order to address the particular issues they face.

Discussing AmCham's efforts to boost U.S. investments and increase the presence of American citizens in Albania, the AmCham President spoke about the work being done by the chamber and U.S. citizens to remove territorial taxation on individuals as well as for corporations. "This will reduce confusion between the two systems, level the competition, boost U.S. exports and entrepreneurship, and create more investments and jobs for U.S. companies and citizens," said AmCham President Mark Crawford at the meeting.





në tjetër element për të cilin Ambasada Amerikane punon fort për të forcuar sigurinë territoriale, atë kundër krimit të organizuar dhe ndikimin që mund të kenë në sigurinë e një vendi forma të tilla të trafikut të narkotikëve apo trafikut njerëzor.

Por kur vjen fjala tek zhvillimi ekonomik, duket se Ambasada dhe Dhoma Amerikane kanë shumë të përbashkëta në punën e tyre. Zhvillimi ekonomik mbështetet në politika të qëndrueshme ekonomike dhe ato janë të hartueshme dhe të realizueshme nëse bashkëpunohet me biznesin.

Këtë e kanë sjellë në vëmendje shumë përfaqësues të grupit të CEO-ve, të cilët kanë këmbëngulur se është e nevojshme që Dhoma dhe Forumi i CEO-ve të vazhdojnë të punojnë për të patur të

hapur dialogun me qeverinë, sidomos kur vjen fjala për diskutimet për taksat dhe politikat fiskale që afektojnë drejt për drejt biznesin.

KJO PJESE E DISKUTIMIT KA PATUR VËMENDJEN E ZNJ. LEYLA MOSES-ONES, E CILA NËPËRMJET OPINIONEVE DHE KOMENTEVE TË PËRFAQËSUESVE TË DHOMËS, ËSHTË INFORMUAR MBI MËNYRËN SE SI DHOMA AMERIKANE KA PUNUAR ME FOKUS PËR TË PËRMIRËSUAR KLIMËN E BIZNESIT NË VITE NËPËRMJET DIALOGUT ME QEVERINË, FORMAT E LOBIMIT QË JANË PËRDORUR PËR TË SJELLË SI REZULTAT NJË ZHVILLIM KONKRET NË HARTIMIN E LIGJEVE DHE NË MËNYRËN SE SI ZBATOHEN ATO.

Sektorë të ndryshëm të ekonomisë përballen me problematika të ndryshme dhe ndërsa turizmi përbën prioritet në planet strategjike të qeverisë, duket se mbetet shumë vend për përmirësim. Me mjaft interes është edhe marrëdhënia tregtare me Amerikën. Në vite Dhoma Amerikane ka punuar shumë për të hequr referencën për produktet që vijnë nga Amerika dhe Kanadaja. Përfaqësues të biznesit që kanë marrëdhënie tregtare me Amerikën kanë kërkuar gjatë takimit që të punohet për heqjen e taksës së dyfishtë, por edhe për krijimin nga Dhoma Amerikane të një databaze me importues nga Amerika që të trajtojnë në mënyrë të veçantë problematikat që ata hasin.

Duke folur për mënyrën se si punohet për të rritur investimet amerikane dhe prezencën e qytetarëve amerikane në vend, Presidenti i Dhomës Amerikane ka folur për punën që po bëhet nga shumë Dhoma dhe qytetarë amerikane për të hequr taksën territoriale për qytetarët amerikane ashtu sikurse për korporatat.

“Kjo do të reduktojë konfuzionin midis dy sistemeve, do të nivelojë fushën e konkurrencës, do të nxisë eksportet dhe sipërmarrjen amerikane dhe do të krijojë më shumë investime dhe vende pune për kompanitë dhe qytetarët e SHBA-së” - u shpreh Presidenti i AmCham-it, z. Mark Kroford gjatë takimit.



CHIEF INSPECTOR SHKELQIM HAJDARI PROVIDES AMCHAM MEMBERS WITH INFORMATION ON NEW REGULATIONS

The Central Inspectorate has launched a campaign to inform businesses about newly-adopted regulations on inspections. In a meeting with members of the American Chamber of Commerce in Albania, General Chief Inspector Shkelqim Hajdari spoke to AmCham members, appealing for their cooperation to help the reform succeed.

INSPECTIONS, NEW REGULATIONS TO GUARANTEE TRANSPARENCY AND FIGHT CORRUPTION

Speaking at the meeting, AmCham President Mark Crawford said he would welcome inspections in his business, but would not like them to take too long and be frequent, which could hamper normal business operations, and that is something all inspectors must take into consideration.

The meeting explained in detail a newly adopted regulation on carrying out inspections with a clear target on fighting corruption and increasing transparency in inspection operations.

AmCham members asked Mr. Hajdari about the details of the new regulations and how to cooperate to report cases of abuse.

Through its Intellectual Property Rights (IPR) Committee, AmCham has worked hard on implementing intellectual



and industrial property rights. The implementation is enabled through law-enforcement inspectorates.

IPR Committee Chair Renata Leka said the committee had worked hard on the industrial property law and given its feedback on the new regulations. She added the committee would be willing to cooperate further on this issue.

“The IPR Committee earlier sent its feedback on the regulations, and we are happy to note that there are changes that improve an inspector’s job,” Ms. Leka said.

AmCham Executive Director Enida Bezhani also supported the cooperation agenda, considering the track record in cooperation and joint work between AmCham and the Inspectorate to help improve business climate.

“THE REGULATORY INSPECTION REFORM TARGETS CREATING A FAIR AND DIRECT WORKING RELATIONSHIP BETWEEN INSPECTORS AND BUSINESSES, RELYING ON BOTH RESPECTING THE LAW AND THE FIGHT AGAINST ABUSIVE AND CLIENTELISTIC INSPECTIONS THAT FAVOR CORRUPTION BY INSPECTORS WHO BLACKMAIL BUSINESSES WITH FINES,” SAID CHIEF INSPECTOR HAJDARI.

KRYEINSPEKTORI Z. SHKËLQIM HAJDARI

SHPJEGON RREGULLOREN E RE TË INSPEKTIMEVE TEK ANËTARËT E AMCHAM



**“REFORMA RREGULLATORE NË INSPEKTIM PO SYNON TË KRIJOJË NJË RAPORT KORREKT DHE TË DREJTPËRDREJTË PUNË MES INSPEKTORËVE DHE BIZNESIT, DUKE U MBËSHTETUR NË RESPEKTIN E NDËRSJELLTË PËR LIGJIN DHE LUFTËN KUNDËR KONTROLLEVE ABUZIVISTE KLIENTELISTE DHE QË FAVORIZOJNË KORRUPSIONIN E INSPEKTORËVE QË SHKOJNË ME BLOQE NË DUAR TEK BIZNESI PËR TA SHANTAZHUAR”
- U SHPREH INSPEKTORI I PËRGJITHSHËM,
Z. SHKËLQIM HAJDARI.**

Inspektoriati Qendror ka lançuar fushën e re për informimin e biznesit mbi rregulloren e re të miratuar mbi inspektimet, me anëtarët e Dhomës Amerikane të Tregtisë. Kryeinspektori i Përgjithshëm, z. Shkëlqim Hajdari ka folur hapur me anëtarët e Dhomës, duke i kërkuar bashkëpunimin e tyre që kjo reformë të funksionojë.

**INSPEKTIMET,
RREGULLORJA QË SIGURON
TRANSPARENCËN DHE
LUFTON KORRUPSIONIN**

Presidenti i Dhomës Amerikane, z. Mark Krofod, duke folur gjatë takimit u

shpreh se do t'i mirëpriste kontrollet në biznesin e tij, por nuk do të donte që ato të ishin të gjata, të herëpashershme dhe ta pengonin në veprimtarinë e tij dhe kjo është një gjë që duhet ta kenë në konsideratë inspektorët.

Takimi ka shërbyer për të shpjeguar në detaje rregulloren e re të miratuar për kryerjen e inspektimeve, e cila synon qartësisht të luftojë korrupsionin dhe të rrisë transparencën edhe në fushën e veprimtarisë së inspektimeve. Anëtarët e Dhomës Amerikane kanë biseduar drejtpërdrejt me z. Shkëlqim Hajdari për detaje të rregullores së re dhe mënyrën e bashkëpunimit për të denoncuar çdo rast abuzimi.

Dhoma Amerikane e Tregtisë nëpërmjet Komitetit të IPR-it ka bërë një punë të madhe për të disiplinuar tregun e të drejtave të pronësisë intelektuale dhe asaj industriale. Ky disiplinim bëhet i mundur nëpërmjet

inspektorateve që zbatojnë ligjin. Për këtë arsye, Kryetarja e këtij Komiteti, znj. Renata Leka, u shpreh se ne kemi punuar shumë për ligjin e Pronësisë e Industriale dhe kemi bërë komentet tona mbi rregulloren dhe jemi shumë të kënaqur ta zhvillojmë këtë frymë bashkëpunimi.

“Para disa kohësh, ky komitet dërgoi komentet e veta mbi rregulloren dhe ne jemi të kënaqur të shikojmë se ka ndryshime të cilat përmirësojnë punën e inspektorit” - u shpreh znj. Renata Leka gjatë takimit.

Në mbështetje të këtij bashkëpunimi ka qenë edhe znj. Bezhani, e cila i ka bërë një rezymë bashkëpunimeve dhe punës së përbashkët të Dhomës Amerikane dhe Inspektoriatit për të ndihmuar në forcimin e klimës së biznesit.

CHANGES THAT MATTER IN THE INSPECTION REGULATIONS

The regulations clearly define the kinds of inspections, standard documents, deadlines and ways on how to compile minutes at the end of an inspection. The whole procedure targets placing inspectors at a stronger legal position and through a completely transparent process ask businesses to abide by the law and assume legal responsibility if they fail to comply.

“We will no longer allow inspectors to bother and blackmail you in your business facilities. Inspectors coming to carry out controls will no longer be a burden,” Mr. Hajdari noted in his speech.

Chief Inspector Hajdari asked AmCham members to remain vigilant and report every violation by regularly visiting the e-inspection portal where every required information will be published.

“You should no longer be afraid of inspections, everything will be based on the law, and if you notice violations from these regulations that we are introducing, you should immediately report that,” Hajdari told AmCham members.

The new regulations clearly define the standard documents that an inspector



must carry during inspections and that includes a verification list and the inspector’s digital card. Businesses are eligible to refuse inspection in case of those missing documents. In addition, inspections programmed by the Central Inspectorate and the Local Inspectorates must be published on each inspectorate’s website.

Businesses are eligible to refuse signing minutes at the end of an inspection in case they don’t agree with conclusions.

What makes these new regulations stronger is the fact that inspectors must only identify violations, provide recommendations and set deadlines on self-correction during their first warned inspection. Compliance will be checked during re-inspections which will determine whether businesses have made the necessary changes to comply. Verification will be carried out through minutes and in case of still

failing to comply, businesses will face administrative sanctions.

Introducing the regulations, Mr. Hajdari also elaborated on the issue of unplanned inspections, which must also be authorized by the Central Inspectorate and clearly define the kind of information obtained, the source and reasons.

“Even if inspections are not in the planned program, they must clearly define the reason for the inspection and the source of information and there must be appropriate authorization by the chief inspector of the inspectorate carrying out the control,” Mr. Hajdari said.

In the meantime, the standard documents accompanying those kind of inspections are the same ones used for inspections planned in the work program.

Inspections also envisage taking samples at a determined deadline to undergo testing. Even for this procedure, the regulation envisages clear verifications by the Inspectorate.

In compliance with the law, inspectors will be eligible to make interim decisions when identifying serious health and public security violations during inspections.

That must be reflected on minutes. However, it is neither the inspectors nor their interim or final decisions that have the final say. Businesses are eligible to appeal the decision at the Administrative Court.



NDRYSHIMET E RREGULLORES QË BËJNË DIFERENCËN NË INSPEKTIM

Në rregullore janë përcaktuar qartë tipet e kontrollit, dokumentet standarde, afatet dhe mënyrat se si do të hartohet në fund të inspektimit procesverbal. E gjithë procedura synon që të vendosë inspektorin në pozita të forta ligjore dhe në një proces tejet transparent dhe t'i kërkojë biznesit të zbatojë ligjet dhe të marrë përsipër përgjegjësitë ligjore nëse nuk është korrekt.

“Ne nuk do të lejojmë më inspektorët t’ju shqetësojnë dhe t’ju shantazhojnë në bizneset tuaja. Inspektorët që ju vijnë për kontroll, nuk do të jetë më një hall” - tha qartazi në fjalën e tij z. Hajdari.

Kryeinspektori Hajdari kërkoi nga anëtarët e Dhomës të ishin vigjilentë dhe të raportnin çdo shkelje, duke frekuentuar vazhdimisht portalin e-inspektimi, ku do të jetë i botuar çdo informacion i nevojshëm.

“Nuk duhet të keni më frikë nga inspektimet, çdo gjë do të jetë konform ligjit dhe nëse vini re shkelje nga kjo rregullore që po ju prezantojmë sot, duhet ta raportoni menjëherë” - u tha z. Hajdari anëtarëve të Dhomës Amerikane.



Rregullorja e re përcakton qartë dokumentet standarde që duhet të ketë një inspektor gjatë kontrollit dhe që përmbledhen në një listë verifikimi dhe kartën dixhitale të inspektorit. Pa këto dokumente, bizneset kanë të drejtë të



mos pranojnë asnjë lloj inspektimi. Mbi të gjitha, inspektimet e programuara nga Inspektoriati Qendror dhe Inspektoriatet Lokale duhet të jenë të publikuara në portalet e çdo inspektoriati. Biznesi ka të drejtë të mos firmosë në fund procesverbalin nëse nuk është dakord me konstatimet.

Por pika më e fortë e rregullores, qëndron në faktin se inspektorët janë të detyruar që në inspektimin e parë të lajmëruar nëse konstatojnë shkelje, duhet vetëm

“Edhe nëse kontrollet janë jashtë programit, ato duhet të kenë të qartë shkakun e kontrollit dhe burimin e informacionit dhe duhet të ketë një autorizim përkatës nga Kryeinspektori i Inspektoriatit që po bën kontrollin” - u shpreh z. Hajdari. Ndërkohë, dokumentet standarde që shoqërojnë këtë lloj inspektimi janë të njëjta si dhe ato të inspektimit të programuar.

Inspektimi do të parashikojë dhe marrjen e mostrave, të cilat do të kenë një afat



t'i evidetojnë ato, të japin rekomandime për korigjim dhe të caktojnë një afat. Do të jetë riinspektimi që do të kontrollojë korigjimet, ai që do të vendosë nëse biznesi është në rregull dhe që verifikohet me një procesverbal ose vazhdon të jetë gabim dhe do t'i nënshtrohet masës administrative.

Gjatë prezantimit të rregullores, z. Hajdari ka ndaluar dhe në çështjen e kontrolleve jashtë programit, i cili gjithashtu duhet të jetë i autorizuar nga Inspektoriati Qendror dhe duhet të ketë të qartë llojin e informacionit që është marrë, burimin dhe shkaqet.

të caktuar për t'u analizuar. Edhe për këtë procedurë, rregullorja parashikon verifikime të qarta të Inspektoriatit. Në përputhje me ligjin, inspektorët do të kenë të drejtën të marrin vendime të ndërmjetme kur gjatë inspektimit vënë re se ka shkelje të rënda që çënojnë shëndetin dhe sigurinë publike. Kjo do të jetë e reflektuar në procesverbal.

Por fjala e fundit nuk i mbetet gjithsesi inspektorëve dhe vendimeve të ndërmjetme apo përfundimtare të tyre. Subjektet kanë të drejtë ta ankimojnë vendimin në Gjykatën Administrative.

LOCAL TAXES

WHAT BUSINESSES SHOULD KNOW ABOUT TAX RATES AND THEIR ENFORCEMENT

The Tax and Legal Committee of the American Chamber of Commerce in Albania invited members to an informative meeting on local taxes, their drafting and enforcement. Silvana Meko, a Tetra Tech representative of the USAID local government decentralization project, who is also a permanent member of the AmCham Tax and Legal Committee, explained in detail how local taxes are drafted, the principles applied, local government freedom to decide on taxes and tariffs and the sources of income for local government units.

Generally, municipalities are eligible to set local government taxes on small businesses on all taxes and tariffs

applied locally. The tax rate is approved by the municipal council and that must be reflected in the Official Gazette and the municipality's website.

Elaborating on the specifics of the law and the way businesses should become aware of their rights, Ms. Meko explained that provisional taxes are among the most controversial. There are a series of rules and principles to set a provisional tax, and businesses and households should hold the municipality accountable in cases of acting beyond its powers.

Even though they have a series of local taxes at their disposal, local government units continue receiving about 1 percent of the national GDP output in grants

from the central government. The total revenue that municipalities generate goes to administrative spending and investments to meet the local government units' legal obligations. That is the reason why becoming aware of the taxes and the powers that municipalities have helps in their well-administration and drafting. All taxes, tariffs and laws that make up the local government fiscal package must be published on the official website and be easily accessible by businesses and households. The basis on which the taxes and tariffs are levied, their rates, exemptions, payment deadlines and applicable penalties should be published and publicly announced after receiving the approval of the the municipal council.



TAKSAT LOKALE

ÇFARË DUHET TË DIJË BIZNESI PËR NIVELIN E TAKSAVE DHE ZBATIMIN E TYRE



Komiteti i Taksave dhe i Ligjeve ka ftuar anëtarët e Dhomës Amerikane në një takim informues mbi taksat lokale, hartimin dhe zbatimin e tyre. Përfaqësuesja e Tetra Tech, Projekt i USAID-it për Decentralizimin e Pushtetit Lokal, znj. Silvana Meko, e cila është dhe anëtare e Grupit Permanent të Komitetit të Taksave dhe Ligjeve, ka bërë një shpjegim të hollësishëm të mënyrës se si hartohen taksat lokale, parimet që mbahen në konsideratë, liria e pushtetit lokal për të vendosur taksat dhe tarifatat dhe cilat janë burimet e të ardhurave të pushtetit lokal.

Një këndvështrim i përgjithshëm për të gjitha taksat dhe tarifatat që zbatohen në nivel vendor, ka treguar se Bashkia ka

në juridiksionin e vet të vendosë taksën vendore mbi biznesin e vogël, e cila përbën edhe një bazë të qëndrueshme të të ardhurave të saj. Niveli i taksës miratohet nga Këshilli Bashkiak dhe duhet të jetë e pasqyruar në fletoren zyrtare dhe në website-in e Bashkisë.

Duke ndaluar në specifikat e çdo ligji dhe në mënyrën se si bizneset duhet t'i njohin dhe të dijnë se cilat janë të drejtat e tyre, znj. Meko ka sqaruar se një nga taksat më të debatueshme është ajo e përkohshme. Ka një sërë rregullash dhe parimesh për të vendosur një taksë të përkohshme dhe janë bizneset dhe qytetarët ata që duhet të kërkojnë llogari nëse Bashkia i tejkalon këto kompetenca.

Pushteti Lokal, edhe pse ka një sërë

taksash në dispozicion, sërish vazhdon të marrë në formë të ardhurash nga Pushteti Qendror 1 për qind të GDP-së kombëtare. Totali i të ardhurave që Bashkia siguron, shkon për shpenzime administrative dhe investime që Bashkia i ka detyrim ligjor. Kjo është arsyeja që njohja e këtyre taksave dhe e kompetencave që ka Bashkia, ndihmon në mirëadministrimin dhe hartimin e tyre. Të gjitha taksat, tarifatat dhe ligjet që përbëjnë "Paketën Fiskale" të Pushtetit Lokal, duhet të jenë të publikuara në faqen zyrtare dhe lehtësisht të aksesueshme nga bizneset dhe qytetarët. Baza e taksave dhe tarifave, niveli, përjashtimi, afati i pagesave, gjohat e aplikueshme pasi miratohen nga Këshilli Bashkiak, botohen dhe bëhen të njohura publikisht.

Provisional taxes, what business should keep in mind

Provisional taxes are one of the local government prerogatives. But, to set a provisional tax, municipalities need to provide some legal arguments on why that tax is needed, which project it will cover, their lifetime business plan and profitability as answers that a municipal council should provide before setting such a tax on businesses and households.

Bringing these facts to attention, Ms. Meko insisted that businesses should demand information and be aware of the lifetime of these taxes before accepting and paying them.

PROVISIONAL TAXES

- Drafting of preliminary plan.
- Determining the service or investment that is financed through it.
- Total cost and deadlines, the identification of amounts covered by the provisional tax and other resources.
- The term of implementation – no longer than 3 years.
- The amount of annual revenue that is expected to be collected.
- Consultation with local community; three public consultations for a period of not less than 5 months.
- Approval by the municipal council.
- Provisional zonal taxation.
- Provisional tax threshold; up to 35 percent of the real estate tax.
- The use of provisional taxation only for the determined targets (NOT as current income for debt calculation purposes).
- No more than two provisional taxes in a single budget year.

PROVISIONAL TARIFFS

- NJVV-të mund të vendosin tarifa vetëm për shërbimet publike, konsumi ose përfitimi i të cilave, në parim, është i matshëm për përdoruesit apo përfituesit, duke përdorur instrumente të përshtatshme për të siguruar aksesin, cilësinë, sasinë dhe koston e përballeshme nga të gjithë;
- Këshilli i NJVV-ve përcakton me vendim nivelin e tarifave vendore, zonat dhe përdoruesit, përfshirë përjashtimet e lehtësimet, afatet dhe metodat e pagesës së tarifave;
- Tarifat orientohen në mbulimin e kostos;

Taksa e përkohshme, çfarë duhet të dijnë bizneset

Taksa e përkohshme është një nga prerogativat e pushtetit Lokal. Por që të vendosë një taksë të përkohshme, Bashkisë i duhet të japë disa argumente që i vijnë nga ligji. Pse duhet kjo taksë, cilin projekt do të mbulojë dhe cili është biznesplan i kohëzgjatjes dhe rentabilitetit të kësaj takse, janë përgjigje që Bashkia duhet t'i japë përpara se të vendosë një taksë të tillë mbi biznesin dhe qytetarët.

Duke i sjellë në vëmendje këto fakte, znj. Meko ka këmbëngulur që bizneset përpara se të pranojnë dhe të paguajnë çdo taksë që iu vjen nga Bashkia, duhet të kërkojnë informacion dhe të kenë njohuri mbi kohëzgjatjen e kësaj takse.

TAKSA E PËRKOHSHME

- Hartimi i planit paraprak;
- Përcaktimi i shërbimit ose investimit që financohet me të;
- Kosto totale dhe afatet, identifikimi i vlerës që mbulohet nga taksa e përkohshme dhe i asaj nga burime të tjera;
- Kohëzgjatja e aplikimit - jo më shumë se 3 vjet,
- Shuma e të ardhurave vjetore që pritet të mblidhet;
- Konsultimi me komunitetin vendor: 3 konsultime publike në një periudhë jo më pak se 5 muaj;
- Miratimi nga Këshilli Bashkiak;
- Taksa të përkohshme zonale;
- Niveli i Taksës së Përkohshme: deri 35% e Taksës së Pasurisë së Paluajtshme;
- Përdorimi i Taksës së Përkohshme vetëm për qëllimin e përcaktuar; (JO si e ardhur korrente në llogaritjen e borxhit)
- Jo më shumë se 2 taksa të përkohshme në një vit buxhetor;

TARIFA TË PËRKOHSHME

- NJVV-të mund të vendosin tarifa vetëm për shërbimet publike, konsumi ose përfitimi i të cilave, në parim, është i matshëm për përdoruesit apo përfituesit, duke përdorur instrumente të përshtatshme për të siguruar aksesin, cilësinë, sasinë dhe koston e përbalueshme nga të gjithë;
- Këshilli i NJVV-ve përcakton me vendim nivelin e tarifave vendore, zonat dhe përdoruesit, përfshirë përjashtimet e lehtësimet, afatet dhe metodat e pagesës së tarifave;
- Tarifat orientohen në mbulimin e koston;

AMCHAM TALKS TO DEPUTY CHIEF REGISTRAR ABOUT BUSINESS IMMOVABLE PROPERTY REGISTRATION ISSUES



MEMBERS OF THE AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA SPOKE TO DEPUTY CHIEF REGISTRAR ENIS HOXHA ABOUT REAL ESTATE PROPERTY REGISTRATION ISSUES, THE VERIFICATION OF PROPERTY TITLE DEEDS AS WELL AS THE CONCLUSION OF PROCEDURES ON THE VERIFICATION OF AREAS OF SPECIAL IMPORTANCE FOR STRATEGIC INVESTMENT AND THE APPROVAL OF FUNDS ON THOSE INVESTMENTS.

The This discussion Business Forum served not only to receive information on how the property registration process is progressing throughout the country and how the coastal area properties will be registered, but also to provide Am-Cham members with an opportunity for a face-to-face discussion with the Deputy Chief Registrar of the Immovable Property Registration Office (IPRO) on issues that businesses face when dealing with Immovable property Registration District Offices (IPRDOs).

Speaking with AmCham members, Mr. Hoxha explained that IPRO has worked hard in the past few years to register 3,057 rural and urban cadastral zones nationwide. There are only 356 rural

cadastral zones awaiting registration and they are situated in coastal or rural areas where the process has started over after problems were identified.

Mr. Hoxha explained that that IPRO is a financially-independent institution and uses its own funds to complete the digitization process of all cadastral zones in the country. World Bank and other international institutions have invested and observed how this process has disciplined immovable property registration, as one of the most concerning issues in Albania.

Speaking about the work of IPRO, Mr. Hoxha admitted that there are discrepancies between what has been registered in the immovable property

registration offices and what citizens really own.

IT OFTEN HAPPENS THAT A CITIZEN MAY HAVE 10,000M² REGISTERED ON MAPS, BUT ON THE GROUND IT HAS 15,000M². THIS IS A PROCESS THAT REQUIRES HARD WORK AND INSPECTION," SAID MR. HOXHA.

AMCHAM FLET ME ZËVENDËSKRYEREGJISTRUESIN PËR ÇËSHTJET E BIZNESIT NË HIPOTEKA



ANËTARËT E DHOMËS AMERIKANE TË TREGTISË KANË FOLUR ME ZËVENDËSKRYEREGJISTRUESIN, Z. ENIS HOXHA, PËR ÇËSHTJET E REGJISTRIMIT TË PRONAVE, VERIFIKIMIN E TITUJVE TË PRONËSISË, SI DHE PËRFUNDIMIN E PROCEDURËS PËR VERIFIKIMIN E ZONAVE ME RËNDËSI PËR INVESTITORËT STRATEGJIKË DHE MIRATIMIN E FONDIT PËR KËTO INVESTIME.

Forumi i Biznesi ka shërbyer jo vetëm për të marrë informacion se si po shkon regjistrimi i pronave në të gjithë vendin dhe se si do të operohet me regjistrimin e pronave në bregdet, por edhe për t'i dhënë mundësinë anëtarëve të diskutojnë drejt për drejt me zëvendëskryerregjistruesin Hoxha çështje që hasin në biznesin e tyre dhe i përball ata me hipotekat.

Duke folur me anëtarët e Dhomës Amerikane, zëvendëskryerregjistruesi Enis Hoxha ka shpjeguar se Institucioni i Regjistrimit të Pasurive ka bërë një punë të madhe për të regjistruar në vitet e fundit 3057 zona kadastrale në të gjithë vendin, rurale dhe urbane. Vetëm 356 zona kadastrale rurale kanë mbetur pa regjistruar dhe ato janë të vendosura në

zona bregdetare apo rurale, për të cilat procesi ka filluar nga fillimi si pasojë e problematikave të vërejtura.

Z. Hoxha ka sqaruar se ZRPP-ja është një institucion i pavaruar financiarisht dhe përdor fondet e veta për të përfunduar procesin e dixhitalizimit të gjithë zonave kadastrale të vendit. Ka patur investime dhe nga Banka Botërore dhe institucione ndërkombëtare, të cilat kanë parë tek ky proces vendosjen nën kontroll të një prej çështjeve më problematike në Shqipëri, regjistrimin e pronës.

Duke folur për punën që po bën institucioni që ai drejton, z. Hoxha ka pranuar se ka mospërputhje mes asaj që është e regjistruar në hipoteka dhe asaj që qytetarët kanë faktikisht.

“NDODH VAZHDIMISHT QË QYTETARI KA TË REGJISTRUAR NË HARTA 10 MIJË M2 POR NË FAKT KA NË TERREN 15 MIJË M2. KY ËSHTË NJË PROCES QË KËRKON PUNË DHE KONTROLL” - U SHPREH Z. HOXHA.

AmCham members also talked about the “on-the-ground” issues stemming from mapping and its errors and asked for tighter field inspections. Responding to those concerns, Mr. Hoxha said that field inspections are only carried out on 5 percent of the areas before the information is processed. Of course, there could be deviation in this process and that is why information is continuously posted in public, as to encourage feedback.

The fight against corruption is something that cannot be achieved only by setting rules. It requires cooperation by all those who fall prey to corruption.

To that end, the Deputy Chief Registrar Hoxha requested that everybody reports cases of bribe-seeking by immovable property registration officials in exchange for obtaining property registration certificates. It is expected that by next September, thanks to the completion of the digital maps, citizens can get the certificates or feedback for their transactions with IPRO within 24 hours. It is now a fact that big cities like Tirana and Durres no longer face backlog.



COASTAL LANDS

One of the issues discussed during the meeting with the Mr. Hoxha also concerned the registration of lands in coastal areas and launching the Investment Fund on strategic areas. Mr.



Hoxha admitted that the OSCE-funded project on the registration of those areas failed and did not yield the expected results.

"The draft law on the registration of coastal area lands has failed, reflecting poor performance that does not correspond to documentation. The goal is to carry out an inspection on them and all other land transactions made after this registration to verify property titles," said Mr. Hoxha.

The Strategic Fund for touristic areas will be efficiently made available only after the status of the coastal areas is clarified. Certain areas close to the seaside will be used as strategic tourism development areas and benefit from the Fund. A Task Force has been set up by the Justice and Tourism Ministries to follow up this process.

The legalization of informal constructions was also discussed at the meeting. Mr. Hoxha shared legalizations are a long process that is finally on track. "Presently, there are no discrepancies between maps by ALUIZNI [Agency for Legalization, Urbanization and Integration of Informal Areas and Buildings] and the IPRO, because starting June those maps have been unified," Mr. Hoxha told AmCham members.

COOPERATION WITH LOCAL GOVERNMENT UNITS

The property tax will require close cooperation between IPRDOs and local government units. This process should clearly identify the taxable property and IPRDOs have to provide updated information and the latest registration maps to the local government units so that a fair taxation system is established.

It seems that there have been problems in this cooperation that could also be reflected on the tax that will be applied starting in 2019. The IPRO says it is a financially independent institution and the fees charged for every application and property registration are crucial to make its financially viable.

If state institutions, starting with the local government units, the legalization offices, the inspectorate for asset audit and the vetting bodies, require updated information but do not pay, then that would be a severe financial problem for the IPRO. It is necessary that funds are made available for these institutions so that they can use them when dealing with the IPRO, which can confirm that it receives the highest flow of verification requests by those institutions, at a rate of more than 50 percent of the workflow.

Anëtarët e Dhomës kanë folur për problematikat në terren që vijnë dhe prej hartografisë dhe gabimeve në të. Ata kanë kërkuar që të ketë kontroll më të rreptë në terren. Në përgjigje të këtyre shqetësimeve, z. Hoxha është shprehur që kontrolli në terren bëhet me 5 për qind të zonave dhe më pas ato hidhen në sistem. Sigurisht që mund të ketë edhe devijime gjatë këtij procesi, prandaj dhe bëhet vazhdimisht procesi i postimit të tyre.

Lufta kundër korrupsionit është një fenomen që nuk zhvillohet vetëm duke vendosur rregulla, por dhe me bashkëpunime të gjithë atyre që bëhen pre e këtij korrupsioni.

Zëvendëskryerregjistruesi Hoxha ka kërkuar nga të gjithë që të raportojnë çdo rast të ofertës korruptive që vjen nga zyrtarët e hipotekës, për të marrë mbrapsht një certifikatë pronësie. Pritet që në shtator, falë përfundimit të hartave dixhitale, qytetarët të marrin certifikatat apo përgjigjet për transaksionet e tyre në hipotekë brenda 24 orëve. Është një fakt tashmë, që qytete të mëdha si Tirana apo Durrësi nuk kanë praktika të prapambetura.



TOKAT NË BREGDET

Një nga çështjet e ngritura gjatë takimit më zëvendëskryerregjistruesin Enis Hoxha, ishte dhe regjistrimi i pronave në bregdet dhe çelja e fondit të investimit për zonat strategjike. Z. Hoxha ka pranuar se projekti i financuar nga OSBE-ja për regjistrimin e këtyre zonave dështoi dhe nuk dha rezultatet



e pritshme. “Projektligji i regjistrimit të pronave në bregdet ka dështuar dhe ka reflektuar një punë të dobët që nuk konvejon me dokumentet. Qëllimi është të bëhet një kontroll i tyre dhe i gjithë transaksioneve të tjera që janë bërë me tokën pas këtij regjistrimi, për të verifikuar titujt e pronësisë” - u shpreh z. Hoxha.

Pasi të jetë sqaruar statusi i pronave në bregdet, atëherë do të vihet në efikasitet edhe fondi strategjik për zonat turistike. Zona të caktuara pranë bregdetit do të përdoren si zona strategjike për zhvillimin e turizmit dhe do të përfitojnë nga ky fond. Është ngritur një task forcë nga Ministria e Drejtësisë dhe ajo e Turizmit për të ndjekur gjithë këtë proces.

Gjatë takimit është folur edhe për legalizimet e ndërtimeve informale. Sipas z. Hoxha, legalizimet janë një proces i gjatë, por që më në fund po vendoset në binarë. “Në këtë moment nuk ka më mospërputhje mes hartave të ALUIZNI-t dhe ato të Hipotekës sepse që nga qershori, Hipoteka i ka të unifikuar hartat me ato të ALUIZNI-t” - deklaroi z. Hoxha gjatë takimit me anëtarët e AmCham-it.



BASHKËPUNIMI ME PUSHTETIN LOKAL

Aplikimi i taksës së pasurisë do të kërkojë një bashkëpunim të ngushtë të hipotekave me pushtetin lokal. Ky proces duhet të evidentojë qartë pronën që do të taksohet dhe del si detyrë që zyrat e ZRPP-së duhet t'i japin informacion të përditësuar dhe hartat e fundit të regjistrimit të pronës pushtetit lokal, në mënyrë që të ngrënë një sistem të drejtë taksimi.

Duket se ka patur moskoordinime të këtij bashkëpunimi që mund të reflektojë edhe në taksën që do të vendoset duke filluar nga 2019-a. Nga ana e saj, ZRPP-ja mendon se është një institucion i pavarur financiarisht dhe tarifat që vendosen për çdo aplikim dhe regjistrim të pronave, janë ato që e mbajnë financiarisht në këmbë.

Nëse institucionet qeveritare, duke filluar nga pushteti lokal, zyra e legalizimeve apo dhe ajo e Kontrollit të Pasurive dhe Vetingu kërkojnë informacione të përditësuar, por nuk paguajnë, atëherë kjo do t'i shkaktonte një problem të rëndë financiar ZRPP-së. Është e nevojshme që të vendoset një fond për këto institucione, të cilat duhet ta përdorin kur punojnë me ZRPP-në që nga ana e vet konstaton se fluksin më të madh të kërkesave për verifikim e ka nga këto institucione. Mbi 50 për qind e fluksit të punës vjen prej tyre.

AMCHAM AND SOTMËRIA ORGANIZE

A TRAINING ON HOW TO CHARGE SUCCESSFULLY HIGHER PRICES IN YOUR SALES

WHAT IS THE SECRET TO SETTING HIGHER PRICES IN SALES?

What is the secret to setting higher prices in sales? The trainer, Mr. Scott Sorrell, shared with the American Chamber of Commerce (AmCham) members, the techniques and strategies that they should apply to increase their profits through price increase. Known as Mr. Charge Higher Prices, Mr. Sorrell discussed with AmCham members how a salesperson should consider the product and the market when selling and how to highlight product key features to maximize sales.

The training was organized as a cooperation of the AmCham HR & Ethics Committee with the Sotmëria organization. "Through the AmCham network we will strive to increase the capacities of AmCham members, by bringing in various experienced speakers to discuss topics of common interest"- said the President of AmCham, Mr. Mark Crawford. This training attracted the interest of AmCham members, who participated in large numbers. The majority of attendants were Sales Managers.

"This is an important activity, as it will introduce you to techniques you can apply in your businesses and will help you sell at higher prices" – said the Chairman of the HR & Ethics Committee, Mr. Paul Johnson.

For about two hours, Mr. Sorrell interacted with the audience by inviting the participants to participate actively in the discussions on how a salesperson should consider several crucial elements when selling a product – be convincing, address information accurately, emphasize the value of a product, ensure that the client not only loves the product but is also happy about the price he has bought it at.

“The price is not an issue as long as you offer the customer what he needs and cannot find anywhere else,- Scott Sorrell said during the training.”

To explain in detail, the meaning of that saying, he focused on the details instructing the participants about how they can make the consumer believe that he has exactly the product he needs and with the price that is worth it.

Setting a price ceiling and negotiation for the highest price as well as promoting the values and the uniqueness of the product made up the bulk of the training that Mr. Sorrell had prepared for members of the American Chamber of Commerce in Albania.

His areas of expertise include applying higher prices; convincing and impacting customers, negotiation; maximizing benefits; customer service, handling customer objections, sealing a deal, value-based sales, time and territory management, public speaking and other communications.

Scott Sorrell is one of America's top sales trainers. He is known as Mr. Charge Higher Prices, because he specializes in teaching how to get to the top of your customers' price. He provides sales training and success coaching to some of the world's top companies: Cisco Systems, BMW, Century 21 and many others. His field of expertise encompasses among others: charging higher prices, persuasion & influence, negotiating, profit maximization, closing an agreement, value-based selling, time & territory management, consultative public speaking and others.



DHOMA AMERIKANE DHE SOTMËRIA SJELLIN

TRAJNIMIN SI TË SHESËSH ME ÇMIM TË LARTË



KUSH ËSHTË SEKRETI PËR TË VENDOSUR NJË ÇMIM MË TË LARTË NË SHITJE?

Trajneri Skot Sorell i ka treguar anëtarëve të Dhomës Amerikane teknikat dhe strategjitë që duhet të aplikojnë për të rritur fitimet e tyre nëpërmjet rritjes së çmimit. I njohur si “Z. Aplikoni Çmime më të Larta”, z. Sorell, ka bashkëbiseduar me anëtarët e AmCham-it për mënyrën se si një shitës duhet të ketë në konsideratë produktin dhe tregun kur shet dhe se si duhet të nxjerrë në pah vlerat e produktit për të maksimizuar shitjet.

Seminari trajnues ishte një bashkëpunim i Komitetit të HR-it dhe Etikës në Dhomën Amerikane me organizatën Sotmëria. “Ne përqipemi që nëpërmjet këtij network-u të rrisim kapacitetet e anëtarëve të Dhomës Amerikane, duke sjellë speaker të ndryshëm që flasin për tema me interes” - u shpreh Presidenti i Dhomës Mark Kroford. Trajnimi ka ngjallur interesin e anëtarëve të Dhomës, të cilët kanë marrë pjesë me një numër të lartë punonjësish dhe menaxherësh, kryesisht nga departamentet e shitjeve.

“Ky është një aktivitet i rëndësishëm sepse do t’ju njohë me teknika që mund t’i aplikoni në biznesin tuaj dhe do t’ju

mësojë se si mund të shisni me çmim më të lartë” - u shpreh kryetari i Komitetit të HR-it dhe Etikës, z. Pol Xhonsón.

Për rreth 2 orë, z. Sorell ka ndërvepruar më sillën duke ftuar pjesëmarrësit të bëhen pjesë aktive e diskutimit mbi mënyrën se si një shitës duhet të ketë në konsideratë disa elementë themelore kur shet një produkt. Të jesh bindës, të adresosh saktë një informacion, të nxjerrësh në pah vlerat e produktit tënd për ta bërë konsumatorin jo vetëm ta dojë produktin, por edhe të jetë i kënaqur për vlerën me të cilën po e merr këtë produkt. Janë tre kritere themelore kur kërkon një produkt, të jetë i mirë, i lirë dhe i shpejtë. Por një konsumator nuk mund t’i ketë të treja këto kritere dhe një shitës duhet të dijë ta promovojë produktin, duke e shitur atë me një çmim të lartë.

“Çmimi nuk është një çështje për sa kohë ti i ofron klientit atë që ai ka nevojë dhe që nuk mund ta gjejë diku tjetër - u shpreh z. Sorell gjatë trajnimit.”

Për ta shpjeguar në detaje kuptimin e kësaj shprehjeje, ai u përqendrua në detajet që instruktoria pjesëmarrësit mbi mënyrën se si ata duhet ta bëjnë konsumatorin të besojë se ka pikërisht produktin që i duhet dhe me çmimin që ia vlen.

Vendosja e një tavanit për çmimin dhe negociimi për çmimin më të lartë, duke promovuar vlerat dhe unikalitetin e produktit, ka përbërë pjesën më të madhe të trajnimit që z. Skot Sorell kishte përgatitur për anëtarët e Dhomës Amerikane të Tregtisë.

Fushat e tij të ekspertizës përfshijnë: apikimi i çmimeve më të larta; bindja e klientëve dhe ndikimi mbi ta; negociimi; maksimizimi i përfitimeve; shërbimi ndaj klientit, trajtimi i objeksioneve/kundërshtimeve nga klientët, përmbyllja e një marrëveshjeje, shitjet bazuar mbi vlerë, menaxhimi i kohës dhe territorit, të folurit dhe komunikimi publik dhe të tjera.



Skot Sorrell ka prezantuar për publikun në SHBA, Evropë, Meksikë dhe Kanada dhe ka ndarë platformën e folur me Jack Canfield dhe Mark Victor Hansen (Supë Pule për Shpirtin), Roger Dawson (Sekretet e Negociimit të Fuqisë), Les Brown (Nuk ka mbaruar derisa të fitosh), Jim Rohn (Sfida për sukses), Nido Qubein (Si të merrni gjithçka që dëshironi), dhe shumë të tjerë.

THE BRAVE

AN AMERICAN PRODUCTION OF AN ALBANIAN STORY

It all started several years ago when two friends, Mark Crawford and Chad Pittman were having a beer, discussing the story of cannabis in Albania. “This is movie material,” Pittman said. “Then let’s do it, but I don’t know how,” answered Crawford. Enter Mr. Issa Zaroui, an American film producer from New York, whom Pittman had been friends with for years. The three of them then embarked on an ambitious journey to bring an Albanian story to the big screen. Today, after many stops and starts, *The Brave* is in theaters and receiving positive acclaim from the public.

The story of *The Brave* focuses on elite Albanian police squad within the RENEA. Four members of the team are Elena Pnishi, Kolo Salihi, Enci Berisha and Albanian-American Lorik Xhaka. An action thriller, consistent with the quality of a William Kaufman movie, the team of officers works its way up the ladder of the criminal organization operating in Albania to the foreigners who are pulling all the strings.

“We wanted to do something good for the country,” said Pittman, “and I’m

very proud of our results.”

“I had three conditions when we started, first that the movie be fictional, so it’s actually not a documentary of Lazarat, although the original working title of the project was ‘Lazarat Burning’. Ultimately Lazarat is not a factual part of the movie, but it was part of the inspiration for the script. My second condition was that I didn’t want the movie to be political in terms of naming specific names or criticizing actual politicians or political parties. My final condition was that I wanted the main Albanian characters in the movie to be the heroes, rather than the ‘bad guys’ as often portrayed by Hollywood,” said Crawford. “It wasn’t an easy project, but business in the Balkans is never easy. At various points we had challenges with actors, financing and investors, including one Albanian-American who became quite disruptive because his girlfriend wasn’t given a role in the movie. Nevertheless, we did succeed, and did it solely with private financing from the Albanian and American community. Unique to this market we did not receive Government grants, nor did our business model rely on film festival related financing. We

succeeded to include several excellent Albanian actors in the film such as Ervin Bejleri, Mensur Safqiu and Bes Kallaku, with cameos from Salsano and Kleofina Pnishi. I was also very happy to include some young Albanian actors in the movie such as Lionel Boci and Samuel Vargu. In addition to including Albanian actors, we were able to partly film in Albania, and include an Albanian producer, Koloreto Cukalli, and an Albanian supporting team.

“Albania is a beautiful country and I’ve spent a lot of time here and hope that what we have done with this movie can be a foundation for future projects,” said Zaroui.

The three American producers stated that “It’s a big project and it would not have been realized without the help of Digitalb, which is the official distributor in Albania and Kosovo. We also had great support from product placement sponsors such as SIGAL and TOP START.” According to the producers, after the launch in Albania and Kosovo, the film will continue to be distributed throughout Russia, the US, and eventually world-wide.



"The BRAVE":

Director: William Kaufman

Executive Producers: Issa Zaroui, Chad Pittman and Mark Crawford

Producer: Koloreto Cukali

Director of Photography: Mark Rutledge

Screenwriter: Marco Balsamo

Actors: Armand Assante, Louis Mandylor, Ravshana Kurkova, Besart Kallaku, Ervin Bejleri, Mensur Safqiu, Gosha Kutsenko, Igor Jijikine, Salsano Rrapi and others.

THE BRAVE

NJË PRODHIM AMERIKAN I NJË HISTORIE SHQIPTARE



E gjitha filloi shtatë vjet më parë, kur dy shokë, Mark Crawford dhe Chad Pittman po pinin një birrë së bashku dhe po diskutonin historinë e kanabisit në Shqipëri. “Ky është material për film” – tha Pittman. “Atëherë le ta bëjmë film, por nuk e di se si” – iu përgjigj Crawford. Këtu hyri z. Issa Zaroui, një prodhues filmash amerikanë nga New York, të cilin Pittman e kishte patur shok prej vitesh. Të tre filluan kështu një udhëtim ambicioz, për të sjellë një histori shqiptare në ekranin e madh. Sot, pas shumë ndalesash e fillimesh, “The Brave” është në kinema dhe po merr kritika pozitive nga publiku.

Historia e “The Brave” fokusohet në një elitë policësh shqiptarë skuadër e RENEAs. Katër anëtarët e skuadrës janë Elena Pnishi, Kolo Salihi, Enci Berisha dhe shqiptaro-amerikani Lorik Xhaka. Një aksion triller, në përputhje me cilësinë e një filmi të William Kaufman, në të cilin skuadra e oficerëve punon për të arritur në shkallën më të lartë të një organizate kriminale që vepron në Shqipëri për të huajt, me të cilën janë të lidhura të gjitha fjet.

“Ne donim të bënim diçka të mirë për vendin dhe unë jam mjaft krenar për

rezultatet” - tha Pittman.

“Unë kisha tre kushte kur filluam, e para që filmi të ishte një film imagjinar, pra jo një dokumentar për Lazaratin, edhe pse titulli original i projektit ishte “Lazarat Burning”. Së fundmi, Lazarati nuk përbën një pjesë funksionale të filmit, por përbën një pjesë frymëzuese për skenarin. Kushti im i dytë ishte se nuk doja që filmi të politizohej, në kuptimin e përdorimit të emrave specifike, apo të kritikoheshin në një farë mënyre politikanët aktualë apo partitë politike. Kushti im i fundit ishte se unë doja që rolet kryesore shqiptare në film të ishin heronj, më tepër se sa “djem të këqinj” ashtu sikurse shpesh portretizohen nga Hollivudi” – tha Crawford.

“Nuk ishte një projekt i thjeshtë, por biznesi në Ballkan nuk është asnjëherë i lehtë. Në njëfarë pike, ne patëm sfida me aktorët, financimet e investitorët, përfshi këtu dhe një shqiptaro – amerikan, i cili u bë mjaft shqetësues sepse të dashurës së tij nuk iu dha një rol në film. Gjithsesi, ne patëm sukses, dhe e bëmë vetëm me financime private nga komuniteti shqiptar dhe ai amerikan. Është e rrallë në këtë treg, por ne nuk morëm financime nga grante

qeveritare, dhe as bëmë që modeli ynë i biznesit të mbështetej në modelet e financimeve të festivaleve të filmave. Ne patëm sukses në përfshirjen e disa aktorëve të shkëlqyer shqiptarë si Ervin Bejleri, Mensur Safqiu dhe Bes Kallaku, dhe me batutat e Salsano dhe Kleofina Pnishit. Unë isha gjithashtu shumë i kënaqur të përfshija disa aktorë të rinj shqiptarë në film, si Lionel Boci dhe Samuel Vargu. Në vijim të përfshirjes së aktorëve shqiptarë, ne ishim në gjendje të xhironim pjesërisht filmin në Shqipëri dhe të përfshinim dhe një prodhues shqiptar, Koloreto Cukali dhe një staf mbështetës shqiptar.

“Shqipëria është një vend i bukur dhe unë kam shpenzuar mjaft kohë këtu e shpresoj se ajo çfarë kemi bërë me këtë film do të jetë një bazë e mirë për projekte të ardhshme” - tha Zaroui. Të tre producentët amerikanë theksuan se “është një projekt i madh dhe nuk do të mund të realizohej pa ndihmën e Digitalb-it, i cili është edhe distributori zyrtar për Shqipërinë dhe Kosovën. Ne patëm gjithashtu një mbështetje të madhe nga sponsorat vendas si SIGAL dhe TOP START”.

Duke ju referuar producentëve, pas lançimit në Shqipëri dhe Kosovë, filmi do të shfaqet në Rusi, SHBA dhe në mbarë botën.

“The Brave”

Regjizor: William Kaufman

Producentët Ekzekutivë: Issa Zaroui, Chad Pittman and Mark Crawford

Producent: Koloreto Cukali

Drejtor i Fotografisë: Mark Rutledge

Skenarist: Marco Balsamo

Aktorët: Armand Assante, Louis Mandylor, Ravshana Kurkova, Besart Kallaku, Ervin Bejleri, Mensur Safqiu, Gosha Kutsenko, Igor Jijikine, Salsano Rrapi etj.

FOOD BANK ALBANIA AMCHAM

Food Bank Albania Foundation is a non-profit organization registered in Tirana court with decision no. 430 on October 1, 2013.

Its mission is to fight **HUNGER** and **FOOD SURPLUSES** in our country. It envisages the

establishment of a functional network of NGOs, public institutions and businesses working together towards this goal.

FBA is part of FEBA (European Food Banks Federation) and the only food bank in the country. In the first half of 2018, 50 tons of food were distributed and in total since its beginnings, more than 200 tons of food have been distributed. Food banks do not sell food; they give it to the poor free of charge.

POVERTY IN ALBANIA

Albania is the fourth poorest country in Europe. According to the World Bank, there are at least 31.000 people living in extreme poverty on 120 ALL/day. 45% of the overall population live on 325 ALL/day per person and are at risk of hunger every day.

According to INSTAT (2002 publication revised in 2015), 14.3% of the population are poor.

According to World Vision Albania and Kosovo office, 147,000 children live in poverty every day.

FOOD WASTE

About 30% of the food produced for human consumption, does not reach the destination and is lost in the production and in the distribution chain. UN says that if food waste was a country, it would be the #3 global greenhouse gas emitter.

As part of FEBA, our vision is for everyone to have food on the table at all times. The absurdity is that at the moment, the tax system in Albania does not have any incentives for the businesses to donate food; they find it easier to destroy food than to give it away. On one hand, we have totally good food for consumption that is within usage dates and is thrown away and on the other hand, we have hunger. On one hand, we damage the environment and on the other hand, all the energy going to produce that food is wasted.



The cost of food waste is very high. Practically, with the current level of poverty in the country, we cannot afford to have a food waste problem which continues to grow. These costs can be acknowledged as economic, social and environmental.

Economic because no one benefits from food waste. More than 30% of the food produced for human consumption does not reach its destination.

Social costs include not using fit-for-consumption food while the need is

FOOD BANK ALBANIA AMCHAM

Fondacioni Food Bank Albania, është një organizatë jofitimprurese e regjistruar në gjykatën e Tiranës me vendimin nr. 430 në 1 tetor 2013.

Misioni i saj është të luftojë URINË dhe SUFIÇITIN USHQIMOR në vendin tonë dhe

parashikon ngritjen e një rrjeti funksional të OJQ-ve, institucioneve publike dhe bizneseve, që të punojnë së bashku për të përbushur këtë mision.

FBA është pjesë e FEBA (Federata Europiane e Bankave Ushqimore) dhe banka e vetme ushqimore në vend. Në gjysmën e parë të vitit 2018 u shpërndanë 50 ton ushqime dhe në total që nga fillimi, më shumë se 200 tonë ushqime janë shpërndarë. Bankat e ushqimit nuk shesin ushqim; ata ua japin të varfërve pa pagesë.



VARFËRIA NË SHQIPËRI

Shqipëria është vendi i katërt më i varfër i Evropës. Sipas Bankës Botërore, ka së paku 31.000 njerëz që jetojnë në varfëri

të lejojmë që të kemi një problem të mbeturinave ushqimore që vazhdon të rritet. Këto kosto mund të njihen si ekonomike, sociale dhe mjedisore.

Ekonomik sepse askush nuk fiton nga mbeturinat e ushqimit. Më shumë

të skajshme me 120 lekë / ditë. 45% e totalit të popullsisë jetojnë me 325 lekë / ditë për person dhe janë në rrezik urie çdo ditë.

Sipas INSTAT-it (botimi i vitit 2002 dhe i rishikuar në vitin 2015), 14.3% e popullsisë janë të varfër.

Sipas World Vision Albania dhe zyrës së Kosovës, çdo ditë, 147.000 fëmijë jetojnë në varfëri.

SHPËRDORIM I USHQIMIT

Rreth 30% e ushqimit të prodhuar për konsum njerëzor, nuk arrijnë në destinacion dhe humbet në prodhimin dhe në zinxhirin e shpërndarjes. OKB thotë se në qoftë se mbeturinat ushqimore ishin një Shtet, do të ishte numri 3 në glob për emetimin e gazrave serrë.

Si pjesë e FEBA, vizioni ynë është që secili të ketë ushqim në tryezë gjatë gjithë kohës. Absurditeti është se për momentin, sistemi i taksave në Shqipëri nuk ka ndonjë nxitje për bizneset për të dhuruar ushqim; ata e gjejnë më të lehtë shkatërrimin e ushqimit sesa ta japin atë. Nga njëra anë, ne kemi ushqim krejtësisht të mirë për konsum dhe brenda datave të përdorimit që hidhet larg dhe në anën tjetër, kemi urinë. Nga njëra anë, ne dëmtojmë mjedisin dhe në anën tjetër, të gjithë energjinë që do të prodhojë që ushqimi është i tretur.

Kostoja e mbeturinave ushqimore është shumë e lartë. Praktikisht, me nivelin aktual të varfërisë në vend, nuk mund

huge. Environmental costs include the Methane gas that dumped food emits, which is 21 times more powerful than CO2 gas. Basically, no one benefits from food waste!

PROJECTS

The Food Bank is implementing several projects among which:

- **The Education Project in primary schools, high schools and universities;**
- **A Child Sponsor Program supporting 60 Roma families, so that their children can go to school;**
- **A Winter Project through which 500 families are helped every year during the 4 months of the cold season;**
- **A Seeds Project which supports about 500 poor Albanian farmers;**
- **An On-site Food Drive program, which provides food from the business operators and international partners;**
- **A Fresh Food project, which provides fresh and qualitative food for several soup kitchens in Tirana and Elbasan.**

AMCHAM

During the month of July, AmCham and Food Bank Albania decided to partner up for a joint Food Drive. Several AmCham member showed great interest and engagement to contribute to the cause. Through this Food Drive, the needs of the benefiting organizations,

with which the Food Bank cooperates, were sustained, especially at this time of the year when the food donations tend to drop. We would like to thank each of the AmCham members or their support and solidarity for those in need. On the other hand, we would like to invite the other members to consider a Food Drive with the Food Bank, either individually or as a group.

With more food being donated, we are able to feed the children better, which allows them to do better at school; we are able to lower the operation costs for our benefitting NGOs, since they will not have to buy food for the families they support. With more food, we help more areas of the country, especially outside Tirana, where the need is always greater. With more food, we are also able to raise more funds for our operations which are crucial to maintain a healthy organization going.

Thank you for being present in the reality of those who are unfortunate and help them have a normal decent life. With your support, we are able to sustain families as they try to come out of poverty, go to school, find a job, or learn a profession. Solidarity for Food!

CONCLUSION

Every time we save food, we help the planet. Every time we take that food to feed someone in need, we address a social issue. Our mission is to create a base for a dignified life for those in need.

The vision of the Food Bank is to see a functioning legal framework for companies to have positive incentives to donate food within usage dates and be sanctioned for destroying the food if it is not offered to the food banks before the usage time is past.

Sincerely,
Food Bank Albania





se 30% e ushqimit të prodhuar për konsum njerëzor nuk arrin në destinacionin e vet.

Shpenzimet sociale nuk përfshijnë përdorimin e ushqimit të përshtatshëm për konsum ndërsa nevoja është e madhe. Shpenzimet mjedisore përfshijnë gazin e metanit që lëshojnë emetimet e ushqimit, që është 21 herë më i fuqishëm se gazi CO2.

Në thelb, askush nuk fiton nga mbeturinat e ushqimit!

PROJEKTET

Banka e ushqimit po zbaton disa projekte ndër të cilat:

- **Projekti i Arsimit në shkollat fillore, shkollat e mesme dhe universitetet,**
- **Një Program Sponsorizimi për Fëmijë që mbështet 60 familje rome në mënyrë që fëmijët e tyre të mund të shkojnë në shkollë,**
- **Një projekt dimëror me të cilin 500 familje ndihmohen çdo vit, në 4 muaj të sezonit të ftohtë,**
- **Projekti i farës që mbështet rreth 500 fermerë të varfër shqiptarë,**
- **Një program ushqimi në vend, i cili siguron ushqim nga operatorët e biznesit dhe partnerët ndërkombëtarë.**
- **Një projekt ushqimi i freskët i cili siguron ushqim të freskët dhe cilësor për disa kuzhina sociale në Tiranë dhe Elbasan.**

AMCHAM

Gjatë muajit korrik, AMCHAM dhe Food Bank Albania vendosën të bashkëpunojnë për një fushatë të përbashkët për mbledhjen e ushqimit. Kishte interes nga kompani të ndryshme që kontribuan me ushqim. Nëpërmjet këtij ushqimi, ne kemi qenë në gjendje të mbështesim nevojat e organizatave tona përfituese për një

muaj, veçanërisht në këtë kohë të vitit kur donacionet e ushqimit kanë tendencë të bien. Dëshirojmë të falënderojmë secilin nga anëtarët e AmCham për mbështetjen dhe solidaritetin e tyre për ata në nevojë.

Nga ana tjetër, ne dëshirojmë t'i ftojme anëtarët e tjerë të marrin në konsideratë të bëhen pjesë e fushatave me bankën e ushqimit. Me sa më shumë ushqime që dhurohen, ne jemi në gjendje të ushqejmë më mirë fëmijët, gjë që u lejon atyre të shkojnë më mirë në shkollë; ne jemi në gjendje të ulim shpenzimet e veprimeve për OJQ-të e lidhura me ne nuk do të duhet të blejnë ushqim për familjet që ata mbështesin.

Me më shumë ushqime, ne ndihmojmë më shumë zona të vendit, veçanërisht jashtë Tiranës, ku nevoja është gjithmonë më e madhe. Me më shumë ushqim, ne jemi gjithashtu në gjendje të mbledhim më shumë fonde për veprimtaritë tona të cilat janë vendimtare për të mbajtur një organizatë të shëndetshme.

Faleminderit që jeni të pranishëm në realitetin e atyre që kanë nevojë të kenë një jetë normale dhe të denjë. Me mbështetjen tuaj, ne jemi në gjendje të mbështesim familjet që përpiqen të dalin nga varfëria, fëmijët të shkojnë në shkollë, të gjejnë një punë ose të mësojnë një profesion.

KONKLUZIONI

Çdo herë që ruajmë ushqimin, ndihmojmë planetin. Sa herë që e marrim atë ushqim për të ushqyer dikë në nevojë, ne adresojmë një çështje sociale. Misioni ynë është të krijojmë një bazë për një jetë dinjitoze për ata në nevojë.

Vizioni i bankës së ushqimit është të shohë një kuadrin ligjor e funksional për kompanitë që të kenë nxitje pozitive për të dhuruar ushqimin brenda datave të përdorimit dhe të ndëshkohen për shkatërrimin e ushqimit nëse ky ushqim nuk u ofrohet bankave ushqimore para periudhës së përfundimit të kohës së përdorimit.

Solidaritet për Ushqimin!

Sinqerisht
Food Bank Albania

MEMBER NEWS



Ne Expocity Albania gjate muajit te Expocity Albania organized three events in October, focusing on priority sectors of the economy. These events included the **Second Edition of the Energy Expo & Forum 2018, held on Oct. 5-6** -- the most important event in the energy sector. The second edition of the Energy Expo Forum organized at Expocity Albania focused on the great potential offered by Albania, Kosovo, Montenegro, Macedonia, Greece, Croatia and Serbia in terms of investments in electricity. Albania has a great and untapped potential in this area, thus it offers offers great opportunities for investment -- reinforced by current electricity market policies. Moreover, the new Law on Renewable Energy, adopted last year together with the legal regulatory framework, will create a greater market for investment and cooperation.

Participating in the event, Deputy Energy Minister Dorina Cinari emphasised that the government has taken important steps to give more attention to the energy sector. Ms. Cinari said businesses are likely to invest \$1.7 billion in assets planned to be built across the energy sector under Strategy 2030. Ms. Cinari added that the goal is to also increase the use of renewable energy sources for consumption in the coming years. The forum's discussion panels and technical workshops once again brought to Expocity wholesalers and processors from the renewable energy sector, supporting and introducing networks for investors, developers and consultants.

The Textile and Leather Fair was held on Oct. 19-20, 2018.

The textile and leather industry has seen continued growth over the years and has potential for development in the region and beyond. The fair's organizers focused on the potential of the textile, leather and fashion industries, aiming to increase cooperation in the regional market and gearing this sector toward international markets. International analysts have noted that the textile and shoe industries have real opportunities to develop international-oriented manufacturing capacities. The fair's attendees were primarily representatives of the private sector, including producers and exporters of raw materials; makers of knitted and woven fabrics for women, men and children; as well as leather product manufacturers

and exporters in the shoe and accessories industry. They also included companies that work with made-to-order materials and which seek to find manufacturers interested in their available capacities or which want to explore the possible alternatives to expand the activity.

Of course, the discussion platforms -- forums and workshops -- also included institutions whose policies affect the sustainability and development of the sector, as well as international organizations and foreign specialists who brought know-how from across the region. Minister of State for Enterprise Protection Sonila Qato offered her support at the roundtable. The events at the exhibition not only revealed current issues the sector faces and provided grounds for friendly discussion on possible solutions, but also focused on the great potential of Albania and the region.

The Construction, Architecture and Urban Planning Fair ended the schedule of October events, taking place on Oct. 26-28, 2018.

The construction sector provides a significant contribution to the country's economy. The fair had the participation of the sector's businesses and provided forums to address key issues faced by the construction sector as well as to discuss the importance of this sector and the challenges it faces. The Ministry of Energy and Infrastructure supported the fair. During opening remarks, Deputy Minister Artan Shkreli presented the current situation of urban planning. Mr. Shkreli said that about 75 percent of Albania's territory has plans in place for development and regulation, while the rest, about 25 percent, will be completed by next spring. The deputy minister stressed that the urban planning should match the city's development.



Hilton Opens its First Hotel in Albania's capital city, offering travelers world-class hospitality in a growing tourism destination. The new hotel, which is part of Hilton's award-winning midscale Hilton Garden Inn brand, joins 62 other Hilton Garden Inn properties open across Europe.

Situated on Gjergj Fishta Boulevard, the highly anticipated property is located just two kilometers from the city center and the business district, offering easy access to local corporations and attractions. In 2017, Albania received more than 5 million visitors, and foreign visitors to Albania hit a record high. As tourism flourishes, Hilton Garden Inn Tirana offers travelers to Albania access to the brand's renowned hospitality. Guests of Hilton Garden Inn properties around the world enjoy comfortable yet affordable accommodations, modern amenities and the 'Hilton Garden Inn Promise' which affirms the brand's goal to make each Guest's stay better and brighter.

The gala ceremony was the occasion to welcome local dignitaries: Prime Minister of Albania, Edi Rama, Mayor of Tirana, Erion Veliaj, Minister of Tourism and Environment, Blendi Klosi and other guests to help celebrate the hotel's opening. The evening gala ceremony included a ribbon-cutting ceremony, tours of the property, and reception with a broad spectrum of great entertainment.

"We are delighted to bring the Hilton Garden Inn experience to Tirana," said Michael Walker, general manager. "With its comfortable rooms, range of dining options and extensive meetings and events space, Hilton Garden Inn Tirana is set to become the preferred choice for visitors to the city." The hotel, which cost 19 million Euro to build, had been signed in 2014 when Hilton entered into a management agreement with Mr. Ali Selmani. The opening of the hotel expands Hilton's global footprint to more than 108 countries and territories.

LAJME ANETARESH



Ne Expocity Albania gjate muajit te tetorit u organizuan tre evente me fokus sektore prioritar te ekonomise, si me poshte: Eventi me i rendesishem i sektorit te energjise: **Edicioni i 2te, Energy Expo & Forum 2018, ne datat 5-6 Tetor, 2018.** Ne Expocity Albania u organizua edicioni i dyte i Expo-Forumit me te rendesishem ne fushen e energjise, fokusuar ne potencialet e medha te Shqipërisë, Kosovës, Malit të Zi, Maqedonisë, Greqisë, Kroacisë dhe Serbisë për investimet në energjinë elektrike. Jo vetëm me potenciale të mëdha, por edhe të pashfrytëzuara, Shqipëria ofron mundësi të mëdha për investime në këtë fushë dhe përforcohet edhe nga politikat aktuale për tregun e energjisë elektrike. Gjithashtu, ligji i ri për energjinë e rinovueshme, i miratuar vitin e kaluar me kuadrin ligjor të rregulluar, do të krijojë më shumë treg për investime dhe bashkëpunim. E pranishme në këtë event, zëvendësministrja e Energjetikës Dorina Cinari theksoi se qeveria ka ndërmarrë hapa të rëndësishëm, për t'i dhënë një vëmendje më të madhe sektorit energjetik. Sipas saj, biznesi ka mundësi që sipas strategjisë së energjisë 2030 të investojë 1.7 mld dollarë në asete, që janë planifikuar për t'u ndërtuar në të gjithë sektorin energjetik. Znj. Cinari theksoi se synohet që të ketë një rritje të konsumit nga burimet e rinovueshme në vitet në vijim. Forumi me panelet e debateve dhe ëorkshop-et teknike e organizuara sërish mblodhi në Expocity grumbullues dhe përpunues të sektorit të energjisë së rinovueshme, duke mbështetur dhe prezantuar rrjetet për investitorët, zhvilluesit dhe konsulentët.

Panairi i Sektorit të Tekstilëve dhe Lëkurës në datat 19-20 tetor 2018.

Industria e tekstileve dhe lëkurës ka njohur zgjerim të vazhdueshëm ndër vite dhe ka potencial zhvillimi në rajon dhe më gjerë. Në organizimin e këtij panairi, fokusi u përqendrua në potencialin që ka industria tekstile, e lëkurës dhe modës, duke synuar rritjen e bashkëpunimit në tregun rajonal si dhe orientimin e sektorit drejt tregjeve ndërkombëtare. Industria e tekstileve dhe këpucëve është vlerësuar nga analistët ndërkombëtarë si një mundësi reale për të zhvilluar kapacitetet prodhuese me orientim drejt tregjeve ndërkombëtare. Në këtë panair morën pjesë përfaqësues të sektorit privat, si prodhues dhe eksportues të lëndës së

parë, pëlhurave të thurura dhe të endura për femrat, meshkujt dhe fëmijët, produktet e lëkurës; prodhues dhe eksportues në industrinë e këpucëve, aksesorëve; shoqëri që punojnë me material porositës dhe që synojnë të gjejnë prodhues të interesuar për kapacitetet e tyre të lira apo që duan të eksplorojnë alternativat e mundshme për të zgjeruar aktivitetin. Sigurisht që platformës, gjatë forumeve dhe ëorkshop-eve nuk i munguan edhe institucionet të cilët me politikat e tyre ndikojnë në mbarëvajtjen dhe zhvillimet e sektorit, si edhe organizata internacionale si edhe specialistë të huaj që sollën knoë-hoës përtej Rajonit. Tryeza e rrumbullakët u mbështet nga Znj. Sonila Qato, Ministre e Shtetit për Mbrojtjen e Sipërmarrjes. Këto evente të lançuara gjatë ekspozitës jo vetëm nxorën në pah problematikat aktuale të sektorit dhe nxiten një bashkëbisedim të shëndetshëm duke ofruar ide drejtë zgjidhjeve të mundshme, por u fokusuan edhe tek potenciali i madh i Shqipërisë dhe Rajonit.

Panairi i Ndërtimit, Arkitekturës dhe Planifikimit Urban mbyll siparin e organizimeve të muajit tetor, specifikisht në datat 26-28 tetor 2018.

Sektori i ndërtimit ka një kontribut të rëndësishëm në ekonominë e vendit. Në këtë organizim, përveç pjesëmarrjes së bizneseve nga ky sektor, u zhvilluan edhe forume diskutimi, ku u trajtuan çështje të caktuara nga sektori për të evidentuar rëndësinë e këtij sektori dhe sfidat e tij. Në mbështetje të këtij panairi ka qenë edhe Ministria e Energjisë dhe Infrastrukturës. Gjatë çeljes, i pranishëm ishte edhe zëvendësministri Artan Shkreli, i cili prezantoi situatën aktuale të planifikimit urban. Sipas z. Shkreli, rreth 75 për qind e territorit ka planet e zhvillimit dhe rregullimit, ndërsa pjesa tjetër, rreth 25 për qind do të plotësohet brenda pranverës së ardhshme. Zëvendësministri theksoi se planet urbanistike shkojnë sipas zhvillimit të qytetit.



Tirana

Hilton Garden Inn Tirana hapet në kryeqytetin e Shqipërisë, duke u ofruar mysafirëve mikpritje të klasit botëror, në një destinacion turistik në rritje. Hoteli i ri, i cili është pjesë e markës së vlerësuar me disa çmime, Hilton Garden Inn, iu bashkua listës së 62 hoteleve të hapura në të gjithë Evropën.

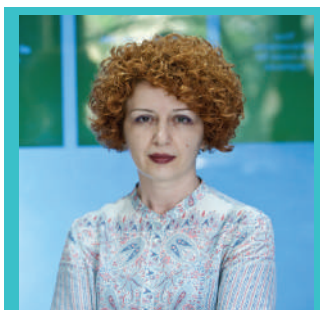
I pozicionuar në Bulevardin "Gjergj Fishta", hoteli është i vendosur vetëm dy kilometra larg qendrës së qytetit dhe vendndodhjes së bizneseve, duke ofruar qasje të lehtë tek kompanitë e biznesit dhe atraksionet e vendit. Në vitin 2017, Shqipërinë e kanë vizituar më shumë se 5 milionë vizitorë dhe vizitorët e huaj në Shqipëri arritën numër rekord.

Me lulëzimin e turizmit, Hilton Garden Inn Tirana u ofron udhëtarëve në Shqipëri mikpritjen e markës së mirënjohur. Të gjithë mysafirët në Hilton Garden Inn në mbarë botën, akomodohen në dhoma me çmim të përbalueshëm, pajisje moderne dhe kanë premtimin e "Hilton Garden Inn", i cili afirmon qëllimin e markës për ta bërë çdo mysafir të ndihet rehat.

Ceremonia Gala e hapjes së hotelit ishte rasti kur mirëpritësit autoritetet më të larta të vendit, Kryeministrin e Shqipërisë, z. Edi Rama, Kryetarin e Bashkisë së Tiranës, z. Erion Veliaj, Ministrin e Turizmit dhe Mjedisit, z. Blendi Klosi dhe një sërë të ftuarish të tjerë, të cilët u bënë pjesë e ceremonisë së prerjes së shiritit, vizitave në ambientet e hotelit dhe të një spektri të gjërë aktivitetesh artistike dhe argëtuese.

"Jemi të lumtur që kemi sjellë përvojën e Hilton Garden Inn në Tiranë", - tha Michael Walker, Menaxher i Përgjithshëm. "Me dhomat e tij të rehatshme, gamën e gjerë të opsioneve për ushqimin dhe hapësirat për takime dhe evente, Hilton Garden Inn Tirana synon të bëhet zgjedhja e preferuar për vizitorët në qytet".

Ndërtimi i hotelit ka kushtuar rreth 19 milion Euro dhe është marrë në menaxhim nga rrjeti i fuqishëm 'Hilton' në vitin 2014, kur kjo kompani nënshkroi një marrëveshje bashkëpunimi me z. Ali Selmani. Hapja e këtij hoteli zgjeron rrjetin e hoteleve Hilton në të gjithë globin, i cili tashmë shtrihet në 108 shtete dhe territore.



ALKETA URUÇI

Partner
Boga & Associates



ARMANDO BODE

Associate
Boga & Associates

WHERE DO WE STAND?

Albanian energy sector is currently undergoing a holistic reform, with the so-called Third Energy Package serving as the cornerstone of such a reform. Albania has the obligation to implement the EU energy acquis in force as a party of the Energy Community Treaty, adopt measures to fulfill the commitments under the Paris Agreement (COP 21), and meet the ambitious objective of having 38% of energy generated out of renewable sources as set out in the National Renewables Action Plan.

There are three main challenges faced by the Albanian energy sector, based on which the National Energy Strategy 2018 – 2030 was designed:

- (i) *Meeting the energy demand/ need according to the economic development in different sectors and the citizen's energy consumption;*
- (ii) *Improvement of the energy intensity indicator;*
- (iii) *Strengthening of the supply security, by improving the energy efficiency, usage of renewable sources together with conventional production*

ALBANIAN LEGAL AND REGULATORY FRAMEWORK OPPORTUNITIES TO ALBANIAN ORGANIZATIONS

means, as well as regional cooperation and integration.

In this context, the development of renewable energy sources is of a paramount importance. The strategy has moved towards the development of sources other than hydropower, which has been historically the main source of energy production in Albania.

The country has already exploited nearly 50% of its hydropower potential and future projects in this aspect, according to the Albanian government, are feasible mainly in Drin, Mat, Devoll and Bistrica rivers. This has certainly contributed to the generation and usage of clean energy, but at the same time has created a clear dependency on hydropower by making the sector quite vulnerable to the changes of the hydrologic conditions and thus materially affecting the security of energy supply.

Therefore, as also outlined in the National Action Plan on Renewable Energy 2018 – 2020 Albania will shift its support towards the development of alternative renewable energy sources with a particular focus on solar and wind capacities.

LEGAL FRAMEWORK:

The new Power Sector Law (Law no. 43/2015) was approved in 2015 (in harmonization with Directive 2009/72/EC and Regulation (EC) 714/2009) and was further amended in 2018 with the aim of removing the remaining obstacles to the establishment of Albanian Power Exchange (APEX), which is foreseen to happen in 2019. In 2016, the Council of Ministers adopted decision no. 519, dated 13.07.2016 “On the approval of the electricity market model” (“**Decision no. 519**”). The Albanian Market Model aims to ensure a sustainable structure and create the necessary conditions for the further regional integration.

The Albanian Market is designed as a wholesale market, based on bilateral transactions and contracts entered into by market participants Over the Counter (OTC) or as a regulated pre-day or intra-

day market, organized through APEX.

On 02.02.2017 a new law on renewable energy sources was adopted (Law no. 7/2017 “On Promotion of Renewable Energy Sources” - “**RES Law**”), partially harmonized with the Directive 2009/28/EC (which directive sets compulsory national objectives for the utilization of renewable sources in order to promote especially production of electricity, heating and cooling, as well as biofuel for the transport sector). The new law repealed the law no. 138/2013 “On Renewable Energy Sources” which (according to the Albanian authorities), failed to be implemented due to the lack of sublegal acts and non-alignment with the Power Sector Law.

RES Law provides for “incentive schemes” as an undertaking of the government in order to reach the target on use of power produced from renewable sources. These schemes, similar to countries in the region, consist of instruments, schemes or mechanisms for encouraging utilization of energy from renewable sources by reducing the costs of such power, raising the price it could be sold, or by increasing the volume of purchased power through obligations for the use of renewable energy or other means.

SUPPORTING MEASURES:

RES Law provides for the following main supporting schemes: (i) Feed-in-Premium tariffs/Contract for Difference which are granted for projects over 2MW of installed capacity (“large projects”) on the basis of auctions organized on non-discriminatory, clear and transparent basis, (ii) a fixed tariff determined by the Energy Regulatory Authority (ERE) on annual basis, which is applicable for projects with an installed capacity up to 2MW (3MW for wind sources) (“small projects”), and (iii) the so-called net-metering scheme for self-producers up to 500 kW.

Furthermore, producers of power from renewable sources have priority access to the electricity grid. The transmission and distribution system operators

KUADRI LIGJOR DHE RREGULLATOR SHQIPTAR SFIDA DHE PERSPEKTIVA PËR ZHVILLIMIN E ENERGJISË SË RINOVUESHME

STATUSI AKTUAL:

Sektori energjetik shqiptar i është nënshtruar një reforme gjithëpërfshirëse, baza e së cilës është ajo që njihet si “Paketa e Tretë e Energjisë”. Shqipëria ka detyrimin e implementimit të *acquis* së BE-së, si anëtare e Komunitetit të Energjisë, të miratojë masat e nevojshme për përmbushjen e angazhimeve sipas Marrëveshjes së Parisit (COP 21) dhe të arrijë objektivin ambicioz që 38% e energjisë së konsumuar të prodhohet nga burime të rinovueshme, sipas Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme.

Aktualisht, sektori energjetik shqiptar po përballlet me tre sfida kryesore, mbi bazën e të cilave është hartuar Strategjia Kombëtare e Energjisë 2018 – 2030:

- (i) *Përmbushja e kërkesës për energji sipas zhvillimeve ekonomike në sektorë të ndryshëm dhe kërkesës në rritje të konsumit të energjisë së qytetarëve;*
- (ii) *Përmirësimi i treguesit të intensitetit të energjisë;*
- (iii) *Rritja e sigurisë së furnizimit të energjisë duke përmirësuar eficientësinë e energjisë, rritjen e kontributit të burimeve të rinovueshme të energjisë dhe burimeve të tjera konvencionale të energjisë, si edhe rritjen e bashkëpunimit dhe integritetit rajonal.*

Në këtë kontekst, zhvillimi i burimeve të rinovueshme të energjisë është jashtëzakonisht i rëndësishëm. Por strategjia tashmë është zhvendosur drejt zhvillimit të burimeve të ndryshme nga hidroenergjinë, e cila ka qenë historikisht burimi kryesor i prodhimit të energjisë (elektrike) në Shqipëri.

Vendi ka shfrytëzuar rreth 50% të potencialit hidroenergjetik të tij dhe projektet e ardhshme në këtë aspekt, sipas qeverisë shqiptare, janë të realizueshme kryesisht në lumenjtë Drin, Mat, Devoll dhe Bistricë. Sigurisht që kjo ka kontribuar në prodhimin e energjisë së pastër, por në të njëjtën

kohë ka krijuar një varësi të dukshme tek hidroenergjinë, duke e bërë sektorin të ndryshëm ndaj ndryshimeve të kushteve hidrologjike dhe rrjedhimisht duke ndikuar negativisht në sigurinë e furnizimit me energji.

Për këtë arsye, siç është përshkruar në Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme 2018 – 2020, Shqipëria do të kanalizojë mbështetjen e saj drejt zhvillimit të burimeve alternative të energjisë së rinovueshme, me fokus të veçantë tek kapacitetet fotovoltaike dhe eolike.

KUADRI LIGJOR:

Ligji i ri për Sektorin e Energjisë Elektrike (Ligji nr. 43/2015), u miratua në 2015 (i përafuar me Direktivën 2009/72/KE dhe Rregulloren (KE) 714/2009) dhe u ndryshua në 2018 me qëllim eliminimin e pengesave për ngritjen e Bursës Shqiptare të Energjisë (BSHE), e cila efektivisht pritet të krijohet në 2019-ën. Në 2016-ën, Këshilli i Ministrave gjithashtu miratoi edhe vendimin nr. 519, datë 13.07.2016 “Për miratimin e modelit të tregut të energjisë elektrike” (“Vendimi nr. 519”). Tregu i Energjisë Elektrike synon të sigurojë një strukturë të qëndrueshme dhe të krijojë kushtet e nevojshme për integrim rajonal të mëtejshëm.

Tregu i Energjisë Elektrike, është dizenuar si treg me shumicë, i bazuar në transaksione dypalëshe dhe kontrata të lidhura midis pjesëmarrësve të tregut Over the Counter (OTC)/ tregje mbi banak ose si një treg i organizuar i ditës në avancë dhe tregut brenda ditës, organizuar nëpërmjet BSHE-së.

Më 02.02.2017, u miratua një ligj i ri për burimet e rinovueshme (Ligji nr. 7/2017 “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme” - “Ligji BRE”), i përafuar pjesërisht me Direktivën 2009/28/KE (e cila vendos objektiva të detyrueshme për përdorimin e burimeve të rinovueshme në mënyrë që të promovojë prodhimin e elektricitetit, ngrohjes dhe ftohjes

si dhe biokarburanteve për sektorin e transportit). Ligji i ri, shfuqizoi ligjin nr. 138/2013 “Për burimet e rinovueshme”, i cili nuk arriti të zbatohet për shkak të mungesës së akteve nënligjore si edhe mos-harmonizimit me ligjin për Sektorin e Energjisë Elektrike.

Ligji BRE parashikon “*skemat e mbështetjes*” si një angazhim i qeverisë për të arritur objektivat lidhur me energjinë e prodhuar nga burime të rinovueshme. Këto skema, në mënyrë të ngjashme me rajonin, nënkuptojnë instrumente, skema ose mekanizma për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burime të rinovueshme, duke reduktuar koston e kësaj energjie, rritjen e çmimit të shitjes së saj ose duke rritur sasinë e energjisë së blerë nëpërmjet vendosjes së detyrimit për përdorim të energjisë së rinovueshme ose forma të tjera.

SKEMAT E MBËSHTETJES:

Me anë të Ligjit BRE, rregullohen skemat kryesore të mbështetjes si më poshtë: (i) tarifat Feed-in-Premium/Kontratë për Diferencë, të cilat jepen për projekte me kapacitet të instaluar mbi 2MW (“projekte të mëdha”) mbi bazën e ankandëve konkurruese, të organizuar në bazë jo-diskriminuese, të qartë dhe transparente, (ii) tarifat fikse të vendosura nga Enti Rregullator i Energjisë (ERE) në baza vjetore, të cilat aplikohen për projekte me kapacitet të instaluar deri në 2MW (3MW për burimet e erës) (“projekte të vogla”) dhe (iii) skemat e matjes së energjisë neto për vetëprodhues me kapacitet deri në 500 kW.

Gjithashtu, prodhuesit e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme gëzojnë përparësi në aksesin/lidhjen me rrjetet elektrike. Operatorët e sistemit të transmetimit dhe të shpërndarjes duhet t’i sigurojnë çdo prodhuesi të ri të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme i cili dëshiron të lidhet në rrjet, të gjithë informacionin e nevojshëm mbi lidhjen në rrjet. Pas kërkesës së prodhuesit, operatorët e sistemeve propozojnë një pikë lidhjeje, e cila i përshtatet interesave të prodhuesit

provide to any new producer of power from renewable sources, which requests to be connected to the network, the necessary and comprehensive required information on such connection. Upon request of the producer, they propose a connection point that suits best the interest of the said producer in respect to costs and distance aspects.

Another important supporting measure concerning the development of renewable energy sources, is related to the procedures for granting the authorization for the construction of new generating capacities (including units for generation of power from thermopower, wind, photovoltaic, biomass plants, etc. as well as hydropower plants having an installed capacity up to 2 MW). The Power Sector Law determines that the construction of new generating/producing units is approved (i) by the Ministry of Infrastructure and Energy (“MIE”) for units having an installed capacity up to 2 MW and (ii) by the Council of Ministers upon the proposal of MIE for units having an installed capacity higher than 2 MW.

Construction of the above-mentioned new energy sources is excluded from the application of the Concessions/PPPs Law (Law no. 125/2013, as amended). They are subject to Decision of the Council of Ministers no. 822, dated 07.10.2015 “On the approval of rules and procedures for the building of new energy generating units, that are not subject to a concession agreement”, as amended (“DCM no. 822”).

More specifically, DCM no. 822 provides that the application is submitted near MIE and consists in a standard application form accompanied by supporting documentation. The supporting documentation is composed of documents of an administrative nature (i.e. company’s extract, registration certificate, attestation of payment of tax obligations etc.) and documents providing for technical details of the unit that will be constructed and the pre-feasibility study.

Granting of the authorization is applied on “first come-first served” basis with the aim of facilitating the process of obtaining an authorization for the construction of a renewable energy project. This has considerably increased the interest of private investors. As of 31.12.2017 MIE received approximately 30 applications for the construction of PV plants with a capacity up to 2 MW, out of which

6 also obtained the final authorization and 3 have signed the contract with MIE. Some of the applicants have moved forward by also being licensed by ERE, but the actual development of the projects remains questionable given it requires advanced technical capacities from the investor.

On 12.06.2018, the Council of Ministers approved Decision no. 349, dated 12.06.2018 determining the supporting measures for photovoltaic and wind projects, together with the procedures for choosing the eligible projects to benefit from such measures.

Shortly thereafter, on August 2018, MIE launched the first auction to grant support for a photovoltaic project in Akerni, Vlora with an installed capacity of 50 MW (subject to support measures) plus additional capacities between 20 MW and 50 MW. In late September 2018, MIE announced that six bids had been submitted and the evaluation of bids is continuing.

TAX TREATMENT:

In addition to the above, the development of a renewable energy project, shall also be assessed from a tax perspective. Under the current legal framework, the following features are identified:

- *Import of machineries and equipment for performance of investments equal or higher than Leke 50 million is VAT exempt. The list of machineries and equipment is approved by the Council of Ministers. The latter has also approved a specific list of machineries and equipment imported for construction of solar plants having an installed capacity higher than 0.5 MW.*
- *Law no. 9632/2006 “On Local Taxes” provides for the tax on impact in infrastructure from new constructions. For infrastructure projects such as the construction of national roads, ports, airports, tunnels and energy infrastructure, the tax is 0.1% of the investment value (which includes the value of equipment and machinery for the project), but not less than the cost of rehabilitating any damaged infrastructure to be replaced. The tax is payable before the commencement of construction works.*
- *According to Law no. 9632/2006 “On Local Taxes” the following property types: agriculture land, buildings and*

terrains/constructible land, are subject to tax on immovable properties.

- *In case of new generation units from renewable energy sources, the developer of the new project is obliged to pay a royalty fee which is not less than 2% of the annual production.*

PROSPECTS FOR THE FUTURE:

Certainly, Albania has made positive progress in establishing a thorough legal framework, but many of the sublegal acts which will ensure the correct practical implementation are yet missing. In particular, these concern the CfD scheme, net-metering scheme, access to and connection with the grid, guaranties of origins etc., as envisaged in the National Action Plan on Renewable Energy 2018 – 2020.

Despite the incentives currently provided, one of the major drawbacks identified by private investors, concerns the land in which renewable energy projects shall be constructed/developed. Such drawback consists in the high costs that shall be borne by the investors for the usage of land, be it privately or state owned, while there is no direct undertaking from the Albanian government that any incentive in this regard will be provided (i.e. symbolic renting prices in case of state-owned land).

Market opening is yet to be achieved together with the due application of the legal and functional unbundling of distribution system operators and supply companies. It is reported that the unbundling of the distribution system operator has already started. In March 2018, OSHEE established three new companies - the Universal Service Supplier, the Free Market Supplier and the Distribution System Operator, but no activities have been currently undertaken by such companies while they are also in the process of being licensed by ERE.

In conclusion, while the reform of the energy sector is certainly welcomed, the development of new renewable energy projects calls for a balanced approach from all the involved stakeholders. Such a balanced approach will avoid inflation and ensure the successful operation of the energy market dominated by renewable resources, in a sustainable way.

nga burimet e rinovueshme sa i përket aspekteve të kostos dhe distancës.

Një skemë tjetër e rëndësishme që i përket zhvillimit të burimeve të rinovueshme lidhet me procedurën e dhënies së miratimit për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese (ku përfshihen njësitë e prodhimit të energjisë nga termocentralet, eolikët, fotovoltaiqët, biomasa etj. si dhe hidrocentralet me kapacitet të instaluar deri në 2MW). Ligji për Sektorin e Energjisë Elektrike përcakton se ndërtimi i ketyre njësiteve të reja të prodhimit miratohet nga (i) Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (“MIE”) për njësitë me kapacitet deri në 2 MW dhe (ii) Këshilli i Ministrave, me propozim të MIE-s, për njësitë me kapacitet të instaluar mbi 2MW.

Ndërtimi i kapaciteteve të përshkruara më sipër, përjashtohet nga aplikimi i Ligjit për Koncesionet/PPP (Ligji nr. 125/2013, i ndryshuar). Ato i nënshtrohen Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 822, datë 07.10.2015 “Për miratimin e rregullave dhe procedurave të ndërtimit të kapaciteteve të reja prodhuese të energjisë elektrike, që nuk janë objekt koncesioni”, i ndryshuar (“VKM nr. 822”).

Specifikisht, VKM nr. 822 parashikon se aplikimi paraqitet pranë MIE-s dhe konsiston në një formular standard shoqëruar me dokumentacionin përkatës. Ky dokumentacion përbëhet nga dokumente të një natyre administrative (p.sh. ekstrakt i regjistrimit tregtar, certifikatë regjistrimi, vërtetim për shlyerjen e detyrimeve tatimore etj.), dokumente lidhur me të dhëna teknike për njësinë e prodhimit si dhe studimi i para-fizibilitetit.

Dhënia e miratimit kryhet mbi bazën e parimit “i pari në kohë, i pari në të drejtë”, me qëllim lehtësimin dhe përshpejtimin e procesit të marrjes së miratimit për ndërtimin e një projekti të energjisë së rinovueshme. Kjo ka kontribuar në rritjen e interesit të investitorëve privatë. Deri në 31.12.2017, në MIE ishin paraqitur rreth 30 aplikime për ndërtimin e sistemeve fotovoltaike me kapacitet deri në 2MW, nga të cilat 6 shoqëri u pajisën edhe me miratimin përfundimtar dhe 3 nga këto nënshkruan edhe kontratën përkatëse me MIE. Disa nga aplikantët gjithashtu janë licensuar edhe nga ERE, por zhvillimi faktik i projekteve mbetet ende në pikëpyetje meqenëse kërkon kapacitete teknike të avancuara nga ana investitorit.

Më 12.06.2018, Këshilli i Ministrave miratoi Vendimin nr. 349, datë 12.06.2018 që përcaktoi masat e mbështetjes për projektet fotovoltaike

dhe eolike, së bashku me procedurat që ndiqen për përzgjedhjen e projekteve të cilat do të përfitojnë nga këto masa.

Menjëherë pas kësaj, në kushtet 2018, MIE shpalli procedurën konkurruese për dhënien e masave mbështetëse për projektin fotovoltaiq në zonën e Akërnisë, Vlorë, me një kapacitet të instaluar prej 50 MW (objekt i masave mbështetëse) plus një kapacitet shtesë prej 20 MW deri në 50 MW. Në fund të shtatorit 2018, MIE njoftoi se ishin dorëzuar 6 oferta dhe aktualisht po vijon me vlerësimin e ofertave.

TRAJTIMI TATIMOR:

Përveç sa më sipër, zhvillimi i projekteve të burimeve të rinovueshme të energjisë, duhet vlerësuar edhe nga perspektiva tatimore. Sipas kuadrit ligjor aktual, identifikohen elementët e mëposhtëm:

- *Importi i makinerive dhe pajisjeve për zhvillimin e investimeve të barabarta me ose më shumë se 50 milion Lek, përjashtohen nga TVSH-ja. Lista e makinerive dhe pajisjeve miratohet nga Këshilli i Ministrave. Ky i fundit ka miratuar një listë specifike të makinerive dhe pajisjeve të importuara për ndërtimin e impianteve të energjisë solare, me kapacitet të instaluar mbi 0.5 MW.*
- *Ligji nr. 9632/2006 “Për sistemin e taksave vendore” parashikon taksën e ndikimit në infrastrukturë nga ndërtimet e reja. Për projekte infrastrukturore, të tilla si ndërtimi i rrugëve kombëtare, porteve, aeroporteve, tunelet dhe infrastrukturës së energjisë, taksë është 0.1% e vlerës së investimit (që përfshin vlerën e makinerive dhe pajisjeve për projektin), por jo më pak se kostoja e rehabilitimit të infrastrukturës së dëmtuar dhe që duhet zëvendësuar. Kjo taksë paguhet përpara fillimit të punimeve të ndërtimit.*
- *Sipas Ligjit nr. 9632/2006 “Për sistemin e taksave vendore”, tokat bujqësore, ndërtesat dhe trualli janë subjekt i taksës mbi pasurinë e paluajtshme.*
- *Gjithashtu, në rastin e burimeve të reja të energjisë nga burime të rinovueshme, prodhuesi duhet të paguajë një tarifë (royalty) që i korrespondon të paktën 2% të energjisë vjetore të prodhuar (ose ofrimin e kësaj sasive energjie).*

PERSPEKTIVA PËR TË ARDHMEN:

Sigurisht që Shqipëria ka bërë progres pozitiv në krijimin e një kuadri ligjor të gjithanshëm, por ende mungon një numër i madh i akteve nënligjore të cilat do të sigurojnë zbatimin e drejtë në praktikë. Në veçanti, këto i përkasin skemës CfD (KpD), skemës së matjes së energjisë neto, aksesit dhe lidhja me rrjetin, garancitë e origjinës etj., siç përcaktohet në Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme 2018 – 2020.

Pavarësisht masave mbështetëse që ofrohen aktualisht, një nga pengesat kryesore të identifikuar nga investitorët privatë lidhet me tokën në të cilën projektet e energjisë së rinovueshme do të zhvillohen. Kjo pengesë konsiston në kostot e larta që duhet të mbulohen nga investitorët për përdorimin e tokës, qoftë kjo private apo shtetërore, në një kohë që nuk ka një angazhim të drejtpërdrejtë nga qeveria shqiptare lidhur me ndonjë masë mbështetëse në këtë kuadër (p.sh. çmime simbolike për qiranë e tokave shtetërore).

Liberalizimi i tregut mbetet ende për t’u realizuar, së bashku me implementimin e plotë të ndarjes ligjore dhe funksionale të operatorëve të sistemit të shpërndarjes dhe furnizimit. Është njoftuar se ndarja e operatorëve aktualisht ka filluar. Në mars 2018, OSHEE-ja themeloi tre shoqëri të reja – Furnizuesi i Shërbimit Universal, Furnizuesi i Tregut të Lirë dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, por aktualisht asnjë nga këto shoqëri nuk ka ndërmarrë ndonjë aktivitet, ndërkohë që janë gjithashtu në proces licensimi nga ERE.

Në konkluzion, pavarësisht faktit se reformimi i sektorit të energjisë është i mirëpritur, zhvillimi i projekteve të reja të energjisë së rinovueshme kërkon një qasje të balancuar nga të gjithë palët e përfshira. Kjo qasje e balancuar do të shmangë inflacionin dhe do të sigurojë funksionimin e suksesshëm të tregut të energjisë në një mënyrë të qëndrueshme, të dominuar nga burime të rinovueshme.



MIRJETA EMINI

TRS AT PwC AUDIT ALBANIA

NOVELTIES OF THE NEW LAW ON ACCOUNTING

The Albanian Government has adopted in May 2018 the new law on accounting and financial statements (Law No. 25/2018), which replaces the existing law of 2004. The new law enters into force on 1 January 2019, therefore giving the Albanian entities enough time to take the necessary steps in order to fulfill its requirements.

WHAT NOVELTIES HAS THE ACCOUNTING LAW 25/2018 INTRODUCED?

It is clear that this law has been adopted as part of the efforts the Albanian government has made to align the local legislation with that of the European Union. Specifically, the new law is partly aligned with the European Union's Directive 2013/34 and this represents a very positive novelty for financial reporting in Albania.

The classification of entities based on their level of activity by specifying micro, small, medium and large entities is carried out in accordance with the requirements of this Directive.

The law itself stipulates that the criteria for this classification will increase every three years in order to fully comply with the criteria of the relevant EU legislation in 2028.

This specification allows for the law to be in constant coherence without the need for frequent amendments and it makes us optimistic that in a 10-year period the accounting and financial reporting legislation is in full compliance with the requirements of the European Union.

FOR THE FIRST TIME, THE ACCOUNTING LAW PROVIDES FOR THE CLASSIFICATION OF GROUP ENTITIES AND SETS THEIR OBLIGATION TO PREPARE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS.

The classification criteria of the groups are also subject to review every three years with the aim of gradually aligning with the requirements of EU legislation. Also, this law provides the definition of holding entities and sets out some basic requirements for them. In this way, the law supports market developments in Albania where groups and holding entities are already part of economic reality.

It must be emphasized that the Albanian-owned entities have never had before a legal requirement to prepare consolidated financial statements. Consequently, the management and shareholders of these companies should seriously consider this legislative requirement because the preparation of the consolidated financial statements requires a better organization of accounting systems, implementation of similar accounting policies within the group as well as good knowledge of the accounting standards by the finance teams that will deal with consolidation.

THE LAW SPECIFIES THAT THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS SHOULD BE HELD BY THE PARENT COMPANY, BUT THERE IS NO REQUIREMENT FOR THEIR FILING WITH THE TAX AUTHORITIES OR THE COMMERCIAL REGISTER. ALSO, THE GROUPS ARE NOT OBLIGED TO PUBLISH THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS ON THE WEBSITE.

We believe that these requirements are not currently included because the legislator's intention is to initially seek out the preparation of the annual statements and, surely at a later date, once the necessary experience has been acquired, will require their publication.

Under these conditions, it remains the duty of the National Accounting Council to raise awareness of the companies that are part of the group for the preparation of the consolidated financial statements. Both, the accounting advisors and auditors should also play their role to convey at these entities the requirement and need for consolidated financial statements.

On the other hand, tax legislation seems to have remained a step backwards regarding the taxation of group entities or holding ones. There is no provision in the current tax legislation for the fiscal treatment of groups. It is a requirement already for the tax legislation to be amended and to include the recognition and taxation of profit or losses on a group basis. Both, the accounting and fiscal legislation for the groups, are more than necessary nowadays when Albania intends to have in the near future an active stock exchange market.

Law on Accounting has also brought about changes in the requirements for the application of IFRS. Article 5, item 2 states the entities that must apply the IFRS for the preparation of the financial statements. This law seems to have removed the obligation to prepare IFRS for entities that have significant financial indicators but are not of public interest.

I believe this treatment is positive, because the application of the IFRS should maintain the cost-benefit balance.

THE LAW CLEARLY STATES THE VOLUNTARY APPLICATION OF THE IFRS. THEREFORE, THE ENTITIES WILL NO LONGER NEED TO OBTAIN

RISITË E LIGJIT TË RI PËR KONTABILITETIN

Qeveria shqiptare ka miratuar në maj 2018 ligjin e ri për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare (ligji nr. 25/2018) i cili zëvendëson ligjin ekzistues të vitit 2004. Ligji i ri hyn në fuqi në 1 Janar 2019 duke u dhënë në këtë mënyrë një sive ekonomike shqiptare kohën e mjaftueshme për të ndërmarrë hapat e nevojshëm me qëllim që të përmbushin kërkesat e tij.

PO ÇFARË RISISH KA SJELLË LIGJI I KONTABILITETIT 25/2018?

Është e qartë që ky ligj është miratuar si pjesë e hapave që po ndërmerr shteti shqiptar për të përafuar legjislacionin vendas me atë të Bashkimit Europian. Konkretisht, ligji i ri është përafuar pjesërisht me Direktivën 2013/34 të Bashkimit Evropian dhe kjo përbën një risi mjaft pozitive për raportimin financiar në Shqipëri.

Klasifikimi i një sive ekonomike sipas nivelit të tyre të aktivitetit duke specifikuar mikro-njësitë, njësitë ekonomike të vogla, të mesme dhe të mëdha është bërë sipas kërkesave të kësaj Direktive. Vetë ligji përcakton se kriteret për këtë klasifikim do të rriten çdo tre vjet në mënyrë që të përputhen plotësisht në vitin 2028 me kriteret e legjislacionit përkatës të Bashkimit Europian. Ky specifikim i jep mundësi ligjit të jetë në koherencë të vazhdueshme pa pasur nevojë për amendime të shpeshta dhe sigurisht na bën optimist që në një periudhë 10-vjeçare legjislacioni që lidhet me kontabilitetin dhe raportimin financiar të jetë në përputhje të plotë me kërkesat e Bashkimit Europian.

PËR HERË TË PARË LIGJI PËR KONTABILITETIN BËN NJË KLASIFIKIM TË GRUPEVE DHE VENDOS DETYRIMIN E TYRE PËR TË HARTUAR PASQYRA FINANCIARE TË KONSOLIDUARA.

Edhe kriteret e klasifikimit të grupeve janë objekt i rishikimit çdo tre vjet me qëllimin për t'u përafuar gradualisht me kriteret e legjislacionit në BE. Gjithashtu, ky ligj jep përkufizimin e një sive ekonomike tip holding dhe përcakton disa kërkesa bazë për to. Në këtë mënyrë, ligji mbështet zhvillimet e tregut në Shqipëri kur tashmë grupet dhe shoqëritë holding janë pjesë e realitetit ekonomik.

Theksojmë se njësitë ekonomike me kapital shqiptar nuk kanë pasur asnjëherë më parë kërkesë ligjore për të përgatitur pasqyra financiare të konsoliduara. Për rrjedhojë, drejtimi dhe ortakët e këtyre shoqërive duhet ta marrin me seriozitet këtë kërkesë të legjislacionit sepse hartimi i pasqyrave financiare të konsoliduara kërkon një organizim më të mirë të kontabilitetit, zbatim të politikave kontabël të ngjashme brenda grupit si dhe njohuri mjaft të mira të standardeve të kontabilitetit nga stafi i financës që do të merret me konsolidimin.

LIGJI SPECIFIKON QË PASQYRA FINANCIARE TË KONSOLIDUARA DUHET TË MBAHEN NGA SHOQËRIA MËMË, MEGJITHATË NUK KA ASNJË KËRKESË PËR DEPOZITIMIN E TYRE PRANË ORGANEVE TATIMORE APO REGJISTRIT TREGËTAR. GJITHASHTU, GRUPET NUK KANË DETYRIM TË PUBLIKOJNË PASQYRA E KONSOLIDUARA NË FAQEN E INTERNETIT.

Gjykojmë se këto kërkesa nuk janë përfshirë për momentin sepse qëllimi i ligjvënësit është që të kërkojë fillimisht nga shoqëritë hartim të pasqyrave dhe me siguri në një periudhë të mëvonshme, pasi të jetë fituar përvoja e nevojshme, do të kërkojë edhe publikimin e tyre.

Në këto kushte, i mbetet detyrë kryesisht Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit të ndërgjegjësojë shoqëritë që janë pjesë e grupit për hartimin e pasqyrave financiare të konsoliduara. Edhe konsulentët ekonomikë dhe audituesit duhet të luajnë rolin e tyre për të përcjellë tek këto shoqëri kërkesën dhe nevojën e pasqyrave financiare të konsoliduara.

Nga ana tjetër, legjislacioni tatimor duket se ka mbetur një hap prapa në lidhje me tatueshmërinë e shoqërive të grupit apo ato holding.

Nuk ka asnjë parashikim në legjislacionin aktual tatimor për trajtimin fiskal të grupeve. Është kërkesë e kohës që edhe legjislacioni tatimor të ndryshojë duke konsideruar tatimin e fitimeve apo njohjen e humbjeve mbi bazë grupi.

Të dy legjislacionet ai kontabël dhe fiskal për grupet janë mëse të nevojshme në kushtet kur edhe Shqipëria mendon të ketë në një të ardhme të afërt bursën aktive të letrave me vlerë.

Ligji për kontabilitetin ka sjellë ndryshime edhe në lidhje me kërkesat për zbatimin e SNRF. Neni 5, pika 2 specifikon njësitë ekonomike që duhet të zbatojnë SNFR në hartimin e pasqyrave financiare. Ky ligj duket se ka hequr detyrimin për të hartuar SNRF për shoqëritë që kanë tregues financiarë të lartë por nuk janë me interes publik. Mendojmë që ky trajtim është pozitiv, sepse zbatimi i SNRF duhet të ruajë ekuilibrin kosto-përfitim.

LIGJI SHPREH QARTË EDHE ZBATIMIN VULLNETAR TË SNRF. NË KËTË MËNYRË, NUK DO JETË MË E NEVOJSHME QË SHOQËRITË TË MARRIN MIRATIMIN PARAPRAK NGA KKK PËR TË ZBATUAR SNRF NË KUSHTET KUR LIGJI NUK UA KËRKON POR ATO E GJYKOJNË TË

PRIOR APPROVAL FROM THE NAC (NATIONAL ACCOUNTING COUNCIL) TO IMPLEMENT IFRS WHEN THE LAW DOES NOT REQUIRE BUT THEY CONSIDER THE APPLICATION AS NECESSARY.

Law on Accounting as well as Law on Auditing refers to Public Interest Entities. According to article 2 of Law on Auditing, these are state or private entities, which by nature of business are of public interest as listed in the decision of the Council of Ministers. In fact, there is still no such decision that defines the list of public interest entities. I think it is the right time now for this list to be published until the the new law enters in force.

THE LAW PROVIDES FOR A SIGNIFICANT RELIEF FOR ENTITIES, MAINLY THOSE WITH FOREIGN CAPITAL, WHICH HAVE A FUNCTIONAL CURRENCY OTHER THAN THE ALBANIAN CURRENCY. FROM 1 JANUARY 2019 THESE ENTITIES MAY KEEP RECORDS AND BOOKS IN FOREIGN CURRENCY IF THIS IS THEIR FUNCTIONAL CURRENCY.

In doing so, these entities will avoid keeping separate accounting books for group reporting purposes (foreign currency) and for purposes of Albanian law requirements (local currency). I think that this is a very positive novelty of this law.

ENTITIES SHOULD APPLY TWO LIMITATIONS RELATED TO THE DISTRIBUTION OF PROFITS, SPECIFICALLY FOR THE PART OF THE DEVELOPMENT COSTS THAT ARE CAPITALIZED AND FOR THE PROFITS FROM INTERESTS IN PARTICIPATION.

These two limitations are part of compliance with

the EU Directive and the purpose is to maintain the required level of capital to ensure continuity.

Following the EU Directive, the new law provides for some mandatory minimum requirements regarding the information in notes to the financial statements.

THEREFORE, DESPITE THE NOTES REQUIRED BY THE ACCOUNTING STANDARDS, ENTITIES SHOULD INCLUDE IN ANY CASE THE INFORMATION PROVIDED BY THE LAW BECAUSE IT IS IMPORTANT FOR A FULL AND TRANSPARENT PRESENTATION OF THE FINANCIAL STATEMENTS.

These mandatory requirements are necessary, especially the information on the salaries of the governing bodies, interests in participations, obligations or rights on securities, payments to consultants, etc. It has been noted in practice that some entities avoid disclosing this information in the financial statements even though the accounting standard requires this information.

After several years of discussions on who should sign the financial statements, the law has stipulated that they will be signed by the legal representative and the person responsible for their preparation.

EVEN THOUGH THE EU DIRECTIVE DOES NOT PROVIDE FOR THIS REQUIREMENT, THE LAW CLEARLY STATED THIS. HOWEVER, IT EXPLICITLY STATES THAT THE EXECUTIVE MANAGEMENT BODY AND THE SUPERVISORY BODY, DEPENDING ON THE COMPETENCIES RECOGNIZED BY THE LAW, ARE JOINTLY

RESPONSIBLE TO ENSURE THE FINANCIAL STATEMENTS ARE PREPARED IN FULL COMPLIANCE WITH LAW.

The new law, as the previous one, determines that the reporting period is the calendar year. We know that the financial reporting and tax system in Albania are defined based on the reporting period similar to the calendar year for all entities.

However, if we want to gradually align with the EU legislation, the legislator should begin to consider that the entities voluntarily determine their reporting period in accordance with their business cycle. In this way, the financial statements will give a clearer view of the economic activity and will directly help their users.

THE LAW DOES NOT PROVIDE FOR PENALTIES IN CASE OF INCORRECT PREPARATION OF FINANCIAL STATEMENTS OR NON-APPLICATION OF ACCOUNTING STANDARDS AS REQUIRED UNDER ARTICLE 5 (IAS OR IFRS).

Article 29 refers to the relevant legislation for administrative or penal offenses in the same way as the previous law. In this respect, this law seems to continue to leave entities right of self-declaration. It has been noted from practice that some entities have prepared financial statements not in compliance with the requirements of accounting legislation, some had to apply IFRS but have avoided this requirement or their financial statements although expressing IFRS compliance have been in fact far beyond the requirements of IFRS.

Since the legislator requires

the full compliance with law as well as preparation of qualitative and transparent financial statements, the provision of penalties would be a necessary measure to ensure its application.

IT IS OBVIOUS THAT THE NEW LAW PROVIDES FOR SOME ADDITIONAL REQUIREMENTS FOR THE ENTITIES. THE MOST IMPORTANT IS THE ONE FOR THE PREPARATION OF SPECIFIC REPORTS RELATED TO THE ACTIVITY PERFORMANCE DURING THE REPORTING PERIOD, NON-FINANCIAL REPORT, CORPORATE GOVERNANCE REPORT, PAYMENTS TO GOVERNMENT INSTITUTIONS AND GROUP CONSOLIDATION REPORT.

These reports are also part of compliance with the EU Directive with the purpose to increase the transparency and provide full information to stakeholders, in particular shareholders, creditors and government. The management of the entities should be truly engaged in drafting these reports by cooperating with the finance department.

AS A CONCLUSION, THE NEW ACCOUNTING LAW REPRESENTS A STEP FORWARD IN IMPROVING THE ACCOUNTING LEGISLATION AND FINANCIAL REPORTING IN ALBANIA.

This law will improve the quality of financial reporting, increase the transparency and support the fight against informality. It will serve as a guide to entities in Albania and as a very good support for the accounting professionals and auditors.

NEVOJSHME.

Ligji për kontabilitetin ashtu si edhe ligji për auditimin i referohet shoqërive me interes publik. Sipas nenit 2 të ligjit për auditimin, këtu përfshihen edhe shoqëri shtetërore apo private të cilat nga natyra e biznesit janë me interes publik sipas vendimit të Këshillit të Ministrave. Sjellim në vëmendje se ende nuk ka një vendim që përcakton listën e këtyre shoqërive. Mendojmë që është koha e duhur që kjo listë të publikohet deri në hyrjen në fuqi të ligjit të ri.

LIGJI PARASHIKON NJË LEHTËSIM TË RËNDËSISHËM PËR NJËSITË EKONOMIKE, KRYESISHT ATO ME KAPITAL TË HUAJ, TË CILAT KANË MONEDHË FUNKSIONALE TË NDRYSHME NGA MONEDHA SHQIPTARE. NGA 1 JANAR 2019 KËTO SHOQËRI MUND T'I MBAJNË REGJISTRIMET DHE LIBRAT KONTABËL NË MONEDHË TË HUAJ NËSE KJO ËSHTË MONEDHA FUNKSIONALE.

Në këtë mënyrë këto shoqëri shmangin mbajtjen e librave kontabël të ndryshëm për qëllime të raportimit në grup (në monedhë e huaj) dhe për qëllime të kërkesave të ligjit shqiptar (në lekë). Gjykojmë që edhe kjo është një risi mjaft pozitive e këtij ligji.

NJËSITË EKONOMIKE DUHET TË ZBATOJNË DY KUFIZIME QË LIDHEN ME SHPËRNDARJEN E FITIMEVE, KONKRETISHT PËR PJSËN E KOSTOVE TË ZHVILLIMIT TË CILAT JANË KAPITALIZUR SI DHE PËR FITIMIN E SIGURUAR NGA INTERESI NË PJSËMARRJE.

Këto dy kufizime janë pjesë e përputhshmërisë me Direktivën e BE dhe qëllimi është të ruhet niveli

i kapitaleve të veta për të siguruar vijueshmërinë.

Gjithashtu, ligji i ri i kontabilitetit duke u mbështetur edhe në Direktivën e BE parashikon disa kërkesa minimale të detyrueshme në lidhje me informacionin në pasqyrat financiare.

PRA PAVARËSISHT SHËNIMEVE SHPJEGUESË QË KËRKOHEN NGA STANDARDET E KONTABILITETIT, NJËSITË EKONOMIKE DUHET TË PËRFSHIJNË NË ÇDO RAST EDHE INFORMACIONIN QË PARASHIKON LIGJI SEPSE AI ËSHTË I RËNDËSISHËM PËR NJË PARAQITJE SA MË TË PLOTË DHE TRANSPARENTE TË PASQYRAVE FINANCIARE.

Edhe këto kërkesa të detyrueshme të ligjit janë pozitive sidomos informacioni për pagat e organeve drejtuese, interesi në pjesëmarrje, detyrime apo të drejta në lidhje me letrat me vlerë, pagesat ndaj konsulentëve etj. Në praktikë është vënë re se disa njësi ekonomike e shmangin dhënien e këtij informacioni në pasqyrat financiare edhe pse standardi i kontabilitetit e kërkon këtë informacion.

Në vijim të diskutimeve disa vjeçare se kush duhet të firmosë pasqyrat financiare, ligji ka përcaktuar se ato do të firmosen nga përfaqësuesi ligjor dhe hartuesi i tyre.

EDHE PSE DIREKTIVA E BE NUK E PARASHIKON KËTË KËRKESË, LIGJI E PËRFSHIN PAVARËSISHT SE NGA ANA TJETËR AI QARTËSISHT SHPREH SE ORGANI I DREJTIMIT EKZEKUTIV NË NJËSINË EKONOMIKE ËSHTË PËRGJEGJËS PËR HARTIMIN E PASQYRAVE FINANCIARE.

Edhe ligji i ri vazhdon të përcaktojë që periudha

raportuese është viti kalendarik. Sigurisht që sistemi financiar dhe ai tatimor në Shqipëri janë ngritur vetëm mbi bazën e një periudhe raportuese të njëjtë me vitin kalendarik për të gjitha njësitë ekonomike. Por, nëse duam përafrim gradual me legjislacionin e BE, ligjvënësi duhet të fillojë të konsiderojë që periudha e raportimit financiar të zgjidhet nga vetë shoqëria në përputhje me ciklin e saj të biznesit. Në këtë mënyrë, pasqyrat financiare do të japin një pamje më të qartë të aktivitetit ekonomik dhe do të ndihmojnë drejtpërdrejt përdoruesit e tyre.

LIGJI NUK PARASHIKON PENALITETE PËR HARTIM TË PASAKTË TË PASQYRAVE FINANCIARE APO PËR MOS ZBATIM TË STANDARDEVE TË KONTABILITETIT SIPAS NENIT 5 (SNK APO SNRF).

Neni 29 i referohet legjislacionit përkatës për shkeljet administrative apo penale në të njëjtën frymë si ligji i mëparshëm. Në këtë këndvështrim ky ligj duket se vazhdon t'i lërë shoqëritë në të drejtën e tyre të vetëraportimit. Nga praktika është vënë re që disa shoqëri hartojnë pasqyra financiare të cilat nuk janë në përputhje me kërkesat e legjislacionit kontabël, apo disa të tjera që duhet të zbatojnë SNRF, ose i shmangen kësaj kërkesë ose pasqyrat e tyre megjithëse shprehin pajtueshmërinë pa rezerva me SNRF në fakt janë shumë larg kërkesave të SNRF. Në kushtet kur kërkohet zbatimi i ligjit dhe hartimi i pasqyrave financiare sa më cilësore dhe transparente, parashikimi i penaliteteve do të ishte një masë e nevojshme për të siguruar aplikimin e tij.

SIGURISHT QË LIGJI PARASHIKON EDHE

KËRKESA SHITESË PËR NJËSITË EKONOMIKE MË E RËNDËSISHMJA PREJ TË CILAVE ËSHTË PËRGATITJA E RAPORTEVE SPECIFIKE QË LIDHEN ME ECURINË E AKTIVITETIT GJATË PERIUdhËS RAPORTUESE, RAPORTIN JO-FINANCIAR, DREJTIMIN E BRENDSHËM, PAGESAT NDAJ INSTITUCIONEVE SHTETËRORE DHE RAPORTIN E KONSOLIDIMIT PËR GRUPET.

Edhe këto raporte janë pjesë e përputhshmërisë me Direktivën e BE me qëllim rritjen e transparencës së njësisve ekonomike dhe dhënien e një informacioni sa më të plotë për palët e interesuara sidomos ortakët, kreditorët dhe shteti. Drejtimi i njësisve ekonomike duhet të angazhohet me seriozitet në hartimin e këtyre raporteve duke bashkëpunuar me departamentin e financës.

SI KONKLUZION, LIGJI I RI I KONTABILITETIT DHE PASQYRAVE FINANCIARE PËRBËN NJË HAP PËRPARA NË PËRMIRËSIMIN E LEGJISLACIONIT KONTABËL DHE RAPORTIMIT FINANCIAR NË SHQIPËRI.

Ky ligj do të shërbejë në rritjen e cilësisë së raportimit, rritjen e transparencës dhe luftën kundër informalitetit. Ai do të jetë një udhërrëfyes për njësitë ekonomike por edhe një ndihmë për profesionistët kontabël dhe audituesit.

abi

AMERICAN BANK
OF INVESTMENTS

investo në optimizëm

www.abi.al